

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง

จันทิมา ประกอบเกื้อ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ จันทิมา ประกอบเกื้อ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

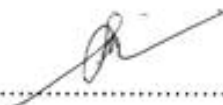
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สถาพร พฤษฉิมกุล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

..... กรรมการ
(ดร.สถาพร พฤษฉิมกุล)

..... กรรมการ
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่... ๒๕... เดือน... กรกฎาคม... พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ ดร.ชนวิน ทองแพง ที่ได้มาเป็นกรรมการในการสอบงานนิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวาตรี ดร.พงษ์เทพ จิระโร อาจารย์ประจำ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.วุฒิสักดิ์ ชีระวิทย์ อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และ นางสาวเสาวณีสุทธสนธิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลแกลง ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บ รวบรวมข้อมูลตลอดจนคณะครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญทุกท่าน ที่ได้สละเวลา ร่วมตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แต่ บุษปารี ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มี การศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

จันทิมา ประกอบเกื้อ

58920349: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของผู้ปกครอง/ การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จันทิมา ประกอบเกื้อ: ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง (PARENT'S SATISFACTION
TOWARDS THE ADMINISTRATION OF YOUNG CHILDRENCENTER BANNURNSUMRAN
UNDER TAMBONKLANG ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, RAYONG PROVINCE)
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ภารดี อนันต์นาวี, กศ.ด., สถาพร พงษ์พิบูล, ปร.ด. 136 หน้า.
ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยจำแนกตาม
เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/ เดือน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองนักเรียน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้
เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .44-.91 ค่าความเชื่อมั่น
ทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)
ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านบุคลากร
และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม
และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามอาชีพ วุฒิการศึกษา และรายได้/เดือน
โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

58920349: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PARENTS' SATISFACTION/ THE ADMINISTRATION OF BANNURNSUMRAN
YOUNG CHILDREN CENTER

JANTIMA PRAKOBKEA: PARENT'S SATISFACTION TOWARDS THE
ADMINISTRATION OF YOUNG CHILDRENCENTER BANNURNSUMRAN UNDER
TAMBONKLANG ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, RAYONG PROVINCE. ADVISORY
COMMITTEE: PARADEE ANANTANAWEE, Ed.D., SATHAPON PHUTTHIKUL, Ph.D.
136 P. 2017.

The objectives of this research is to study parents' satisfaction towards the administration of Bannurnsumran Young Children Center under TambonKlang Administrative Organization, Rayong province. The study presented its finding based on gender, careers, educational backgrounds, age and incomes of parents. The sample in this study was 118 parents using Bannurnsumran Young Children Center. Data collection instrument in this study was a five-point-rating-scale questionnaire. The questionnaire has its item discriminating power between .44-.91. The reliability of this questionnaire was .97. The statistical methods used in this study were Average (\bar{X}), Standard Deviation (SD), t -test and One way ANOVA.

The research reached the following conclusions:

1. In general and each aspect, parents reported a high satisfaction level toward the administrative of Bannurnsumran Young Children Center under TambonKlang Administrative Organization, Rayong province.
2. Parents' satisfaction toward the administrative of Bannurnsumran Young Children Center under TambonKlang Administrative Organization, Rayong province as classified by gender, personnel, places, location, environment and safety reported no statistically difference at .05 level.
3. Parents' satisfaction toward the administrative of Bannurnsumran Young Children Center under TambonKlang Administrative Organization, Rayong province as classified by careers, educational backgrounds and incomes in general and each aspect reported no statistically difference.
4. Parents' satisfaction toward the administrative of Bannurnsumran Young Children Center under TambonKlang Administrative Organization, Rayong province as classified by age in general and each aspect showed no statistically differences except the personnel aspect which was statistically significantly .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
คำถามการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
สภาพทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง.....	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	14
การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.....	23
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	46
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
อภิปรายผล.....	98
อภิปรายผลการวิจัย.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	110
บรรณานุกรม.....	111
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก.....	119
ภาคผนวก ข.....	123
ภาคผนวก ค.....	131
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	136

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบทฤษฎีแรงจูงใจเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์	20
2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	68
3	กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน.....	74
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน.....	76
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	77
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ด้านบุคลากร.....	78
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยองด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	79
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร.....	81
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน.....	82
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	85
12	86
13	87
14	89
15	90
16	91
17	92
18	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19	94
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	
20	96
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	
21	132
การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับเนื้อหา (IOC) ของความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งจังหวัดระยอง.....	
22	135
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	1

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้จะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต และการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข อันเป็นจุดหมายของการศึกษา ที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบ จะต้องตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย (กระทรวงมหาดไทย, 2547, หน้า 1)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นและมาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี และมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา พัฒนาการเด็กในช่วงปฐมวัยเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเด็กในวัยต่อมาของชีวิตทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา การพัฒนาในช่วงปฐมวัยจึงต้องได้รับการเอาใจใส่ให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธีและมีคุณภาพ เพื่อเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าให้เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ

ในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดี คนเก่งของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ และเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันและยังเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประสานมือร่วมกันในการพัฒนาเด็กนักเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่จึงต้องรับผิดชอบการจัดบริการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยให้เด็กได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ความตระหนักในการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพิ่มขึ้นทุกระยะ ซึ่งจะเห็นได้จากบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการศึกษาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ พัฒนาความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยใช้กระบวนการ 5 ร คือ ร่วมคน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุปบทเรียน และร่วมรับผลจากการวิเคราะห์เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของบ้าน ชุมชน ให้มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรมีบทบาทสร้างและเชื่อมโยงให้บ้านและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รับทราบข้อมูลการจัดการศึกษาและการวัดประเมินผลทางการศึกษาอันจะส่งผลให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการยอมรับจากชุมชนเป็นการสืบสานวัฒนธรรมเพื่อหล่อหลอมให้เด็กมีคุณภาพตามที่ชุมชนมุ่งหวัง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2547) กระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมไทย ส่งผลให้การทำหน้าที่ของครอบครัว สังคมและสถาบันต่าง ๆ ในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยจะมุ่งที่การทำงานหารายได้และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ พลังและการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ในการพัฒนาการศึกษาของ ลูก หลาน ในช่วงที่ผ่านมา จึงยังไม่ได้แสดงศักยภาพในระดับที่ควรจะเป็น (สุพรรณนิวรรณเพชร, 2551)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกล่ง จังหวัดระยอง จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยอายุระหว่าง 3-5 ปี มีห้องเรียนจำนวน 6 ห้องเรียน มีบุคลากรจำนวน 8 คน ประกอบด้วย ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 4 คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1 คน

และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 3 คน การบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจ จากส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีการบริหารงานทั้งหมด 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญได้รับการตอบรับ จากผู้ปกครองเป็นอย่างดี ชุมชนให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี เรื่อยมา ทำให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก แต่ในระยะหลังนี้จำนวนเด็กนักเรียน ในระดับปฐมวัยมีแนวโน้มลดลง คิดเป็นร้อยละ 10 ซึ่งแต่ละปีมีจำนวนเด็กนักเรียน 150 คน ขึ้นไป ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและการประสบปัญหา ในการดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์บางประการ เช่น ความปลอดภัยในอาคารสถานที่ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สาธารณูปโภคและการอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอกับความต้องการของ เด็กนักเรียน บุคลากรไม่เพียงพอและไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ไม่มีส่วนร่วมของชุมชน สื่อการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่มี ความทันสมัยและไม่เพียงพอกับครูผู้ดูแลเด็ก ทำให้ผู้ปกครองไม่มีความไว้วางใจในการส่ง บุตรหลานเข้าเรียน (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ, 2558)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้ดูแลเด็กจึงมีความสนใจศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัด องค์กรบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข วางแผน ในการจัดการศึกษา และพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ และ เกิดประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตาม เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/ เดือน

คำถามการวิจัย

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยองอยู่ในระดับใด
2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำแนกตาม เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือนแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

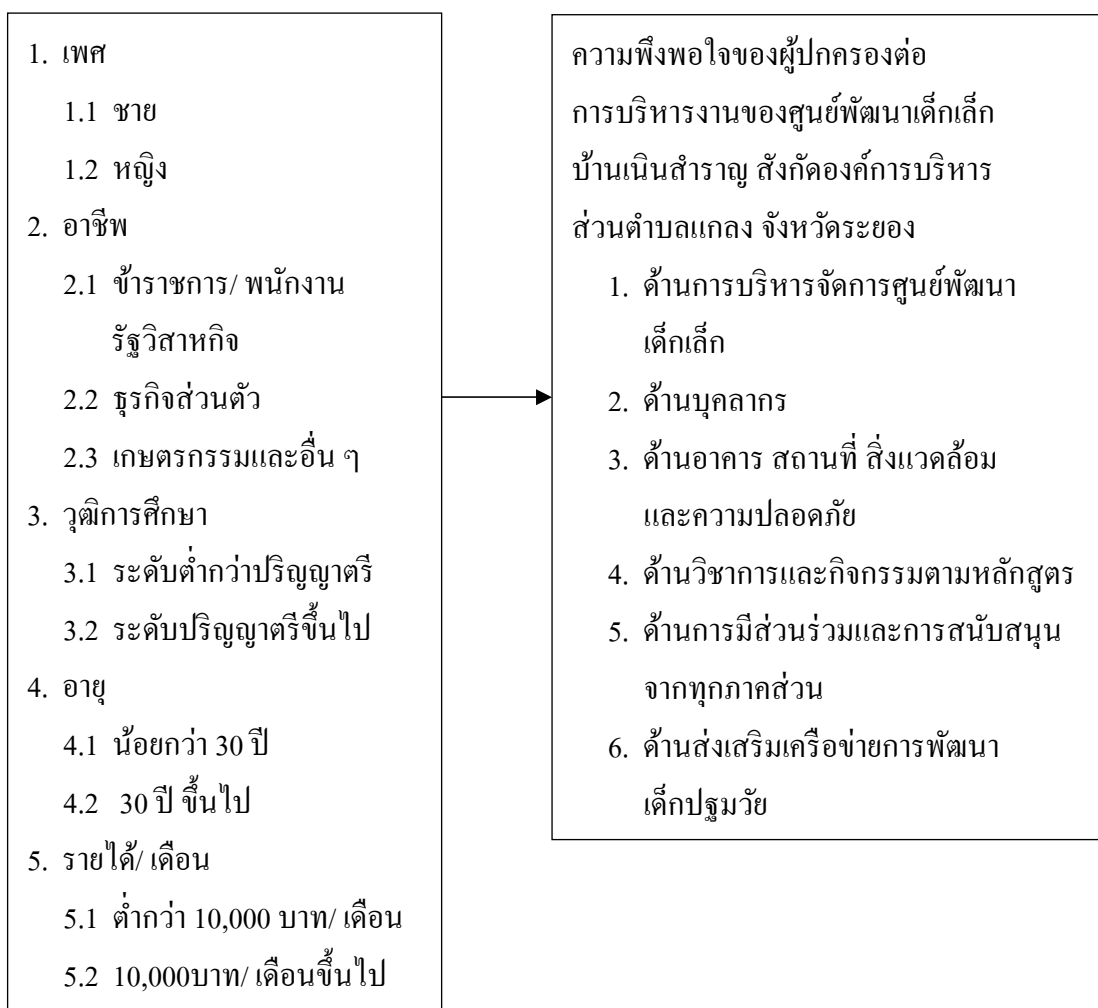
ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตาม เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547, หน้า 2) ที่กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกออกเป็น 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1)ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2)ด้านบุคลากร 3)ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4)ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5)ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6)ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยศึกษาและเปรียบเทียบตาม เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. สามารถนำผลการวิจัยความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ที่มีเพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากขึ้นในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการจัดการศึกษา และ

การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง
จังหวัดระยอง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง
โดยศึกษาแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547, หน้า 2) ที่กำหนดมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกออกเป็น 6 ด้าน
ซึ่งประกอบด้วย คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร
3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา
เด็กปฐมวัย

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำนวน 170 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ซึ่งได้กำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างโดยตารางของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 คน
ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้อาชีพเป็นเกณฑ์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อาชีพ

3.1.2.1 ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

3.1.2.2 ธุรกิจส่วนตัว

3.1.2.3 เกษตรกรรมและอื่น ๆ

3.1.3 วุฒิการศึกษา

3.1.3.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.3.2 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.4 อายุ

3.1.4.1 น้อยกว่า 30 ปี

3.1.4.2 30 ปีขึ้นไป

3.1.5 รายได้/เดือน

3.1.5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน

3.1.5.2 10,000 บาท/เดือนขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ใน 6 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.2 ด้านบุคลากร

3.2.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

3.2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

3.2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

3.2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในความหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นการยอมรับ ความรู้สึกชอบ ความรู้สึกที่ยินดีกับการปฏิบัติงาน ความไว้วางใจ ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยของผู้ปกครอง นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยมีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือของชุมชน ในท้องถิ่นซึ่งแบ่งการบริหารจัดการเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล

1.2 ด้านบุคลากร หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคลากรต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ เพื่อบรรลุเป้าหมาย

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง การกำหนด มาตรฐานเกี่ยวกับอาคารสถานที่รู้จักการใช้สอยพื้นที่ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารไม่มีมลภาวะเป็นพิษ รวมทั้งการควบคุม ดูแล รักษาการให้บริการชุมชน รู้จักส่งเสริมทะนุบำรุงอาคารที่มีอยู่ให้คงสภาพดี สนองความต้องการ ได้อย่างเพียงพอ และมีมาตรการเตรียมความพร้อมป้องกันสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างปลอดภัย

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การกำหนดมาตรฐานให้เด็ก มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน หมายถึง การประชุมชี้แจง ให้ทราบถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และความจำเป็นในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยากร มาเสริมการเรียนรู้ในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือใน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อย่างครอบคลุม กว้างขวาง และเสริมสร้าง ความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เด็กปฐมวัย

2. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง พ่อ แม่ หรือผู้ที่ได้รับให้ดูแลนักเรียน สามารถตัดสินใจ หรือรับผิดชอบต่อตัวนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การ บริหาร ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยกำหนดนักเรียน 1 คนต่อผู้ปกครองนักเรียน 1 คน

3. เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนิน สำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิง

4. อาชีพ หมายถึง ลักษณะการดำรงชีพในสังคมของผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองจำแนกได้ดังนี้

4.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ทำหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ และท้องถิ่น โดยได้รับเงินเดือนประจำจากงบประมาณของหน่วยงานนั้น

4.2 ธุรกิจส่วนตัว หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพไม่ได้เป็นลูกจ้างของหน่วยงานใด แต่ประกอบกิจการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจค้าขาย

4.3 เกษตรกรรมและอื่นๆ หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การทำประมง และรับจ้างทั่วไป

5. วุฒิกการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ที่จบการศึกษาขั้นสูงสุด จำแนกได้ดังนี้

5.1 ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดมีวุฒิกศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และการศึกษาาระดับประกาศนียบัตรต่างๆ ที่ต่ำกว่าปริญญาตรี

5.2 ปริญญาตรีขึ้นไป หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดมีวุฒิกศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอกในสาขาต่างๆ หรือเทียบเท่า

6. อายุ หมายถึง ระยะเวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ตามปีปฏิทินของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง จำแนกได้ดังนี้

6.1 น้อยกว่า 30 ปี หมายถึง ระยะเวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ตามปีปฏิทินของผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี

6.2 30 ปีขึ้นไป หมายถึง ระยะเวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ตามปีปฏิทินของผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป

7. รายได้/ เดือน หมายถึง รายได้จากประกอบอาชีพของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง จำแนกได้ดังนี้

7.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท/ เดือน หมายถึง รายได้จากประกอบอาชีพของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ที่มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท/ เดือน

7.2 10,000 บาท/ เดือนขึ้นไป หมายถึง รายได้จากประกอบอาชีพของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาท/ เดือนขึ้นไป

8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เปิดสอนในระดับปฐมวัยอายุระหว่าง 3-5 ปี สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง

9. องค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ ตำบลแก่ง อำเภอเมืองจังหวัดระยอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ (2559) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2546 โดยเริ่มทำการเปิดการจัดเรียนการสอน ครั้งแรกใช้อาคารเรียนของโรงเรียนสามัคคีราษฎร์บำรุง หมู่ที่ 1 ตำบลแก่ง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง มีนักเรียนจำนวน 45 คน และมีผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้มีการก่อสร้างอาคารเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ โดยขอใช้พื้นที่ วัดศรีวโนภาสสถิตพรในการก่อสร้างอาคารเรียนและได้ย้ายสถานที่เรียนมาเรียนที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญในปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 ตำบลแก่ง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง มีพื้นที่ประมาณ 1 ไร่ 2 งาน เปิดสอนในระดับชั้นปฐมวัย อายุ 3-5 ปี มีบุคลากรจำนวน 8 คน ประกอบด้วย ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 4 คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1 คน ผู้ดูแลเด็ก 3 คน และมีนักเรียนจำนวน 170 คน มีอาคารเรียนจำนวน 4 หลัง จำนวน 6 ห้องเรียน โรงอาหารจำนวน 1 หลัง อาคารเอนกประสงค์ จำนวน 1 หลัง ประกอบด้วย

1. อาคาร 1 ประกอบด้วย ห้องวิชาการ งานธุรการ งานพัสดุ งานการเงิน
งานบริหารทั่วไป

2. อาคาร 2 ประกอบด้วย ห้องเด็กเล็กปีที่ 1

3. อาคาร 3 ประกอบด้วย ห้องเด็กเล็กปีที่ 2

4. อาคาร 4 ประกอบด้วย ห้องเด็กเล็กปีที่ 2 และห้องเด็กเล็กปีที่ 3

5. อาคาร 5 ประกอบด้วย ห้องเด็กเล็กปีที่ 3

สภาพภูมิประเทศ

เป็นพื้นที่ราบ สลับภูเขาและติดกับทะเล ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับตำบลกะเจ็ดและตำบลสำนักทอง (อำเภอเมืองระยอง)

ทิศใต้ ติดต่อกับอ่าวไทย (ชายทะเลสวนสน)

ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลกะเจ็ด (อำเภอเมืองระยอง)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลเพและตำบลตะพง (อำเภอเมืองระยอง)

ปรัชญาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ เชื่อว่าเด็กเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ

ผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจ โลกรอบตัวด้วยตนเองผ่านกิจกรรมการเรียนรู้
ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองเป็นฐาน โรงเรียนมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการครบทุกด้าน
เต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และทักษะการเรียนรู้
จากกิจกรรมบูรณาการ โดยเปิดโอกาสให้เด็กมีโอกาเลือก ตัดสินใจ และลงมือกระทำ
ตามความสามารถของตนเอง ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น และ
ความปลอดภัย การเป็นแบบอย่างที่ดีและความเอื้ออาทรของครูด้วยความร่วมมือของครอบครัว
โรงเรียน และชุมชน

วิสัยทัศน์

“การบริหารจัดการที่ดี เด็กมีพัฒนาการเหมาะสม ใส่ใจคุณธรรมจริยธรรม”

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดี
2. จัดการเรียนรู้การสอนให้ได้มาตรฐาน
3. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
4. ส่งเสริมประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรมไทย

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

1. มีระบบบริหารจัดการที่ดี
2. จัดการเรียนรู้การสอนได้มาตรฐาน
3. เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม
4. เด็กมีการสืบสานประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรม

อัตลักษณ์

ยิ้มง่าย ไหว้สวย

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แนวทางการพัฒนา

- 1.1 พัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.2 ก่อสร้างและปรับปรุง อาคาร สถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

แนวทางการพัฒนา

- 2.1 พัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรทางการศึกษา
- 2.2 พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์การศึกษา
- 2.3 จัดหาสื่อการเรียนการสอนและเครื่องเล่นสนามที่เหมาะสม
- 2.4 การวัดผลและการประเมินผลเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาสุขภาพ พลานามัยของนักเรียนให้แข็งแรงสมบูรณ์

แนวทางการพัฒนา

- 3.1 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กปฐมวัย
- 3.2 ส่งเสริมด้านโภชนาการเด็ก
- 3.3 ส่งเสริมด้านสุขภาพเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

แนวทางการพัฒนา

- 4.1 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กปฐมวัย
- 4.2 ส่งเสริมจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมและชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนา อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น
แนวทางการพัฒนา

5.1 ส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย
(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ, 2559)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดีทางบวกของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ และได้รับความพึงพอใจ ทำให้มีแรงจูงใจในการทำงานซึ่งจะส่งให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี มีผู้ศึกษาค้นคว้าและนักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ชวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์ (2538, หน้า 7) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะมีความสุข สังกัดได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออก

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์ (2540, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เป็นสุขหรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งที่ขาดหายไป หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือก ที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใดนั้น ๆ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541, หน้า 56-58) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในสิ่งที่ต้องการและคาดหวัง ความพึงพอใจเป็นความชอบของแต่ละบุคคลซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน อาจเนื่องจากพื้นฐานทางการศึกษา ทางด้านเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมพฤติกรรม ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นความพยายามที่จะขจัดความตึงเครียด (Tension) หรือความกระวนกระวาย (Discomfort) หรือภาวะไม่ได้ดุลยภาพ (Unequilibrium) ในร่างกาย เมื่อมนุษย์สามารถขจัดสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไปได้แล้ว มนุษย์ย่อมจะได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองต้องการ

เสกสรร ธรรมวงศ์ (2541, หน้า 37) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงหรืออธิบายเชิงเหตุผลเสมอไปได้ กล่าวโดยสรุปแล้วความพึงพอใจเป็นเพียงปฏิกิริยาต้านความรู้สึก(Reactionary feeling) ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น (Stimulant) ที่แสดงผลออกมา (Yield) ในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้าย (Final outcome) ของกระบวนการประเมิน (Evaluative process) โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลการประเมิน

(Direction of evaluative result) ว่าเป็นไปในลักษณะทิศทางบวก (Position direction) หรือทิศทางลบ (Negative direction) หรือไม่มีปฏิกิริยา คือ เฉย ๆ (Non reaction) ต่อสิ่งเร้าหรือกระตุ้นนั้นก็ได้อ

วัตินา เพ็ชรวงศ์ (2542, หน้า 19) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ

กาญจน์ เรืองมนตรี (2543, หน้า 1) กล่าวว่า เป็นความรู้สึกรักชอบ ภูมิใจ สุขใจ อันจะมีผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีการเสียสละอุทิศแรงกายแรงใจ และสติปัญญาให้กับงานอย่างแท้จริง

Morse (1958, p. 27) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะที่จิตปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนมีความต้องการ และถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะลดลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น ในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

Good (1973, p. 320) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง คุณภาพหรือระดับความรู้สึกพอใจที่เป็นผล มาจากความสนใจและทัศนคติที่บุคคลมีต่อกิจกรรม อันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจที่ปรากฏออกทางพฤติกรรม

Luthans (1977, p. 77) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจหรือภาวะอารมณ์ทางบวกที่เป็นผลมาจากการประเมินของบุคคลเกี่ยวกับงาน หรือประสบการณ์ การศึกษา ความพึงพอใจในงานต้องศึกษาองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การศึกษาความพึงพอใจในรูปอารมณ์ตอบสนองต่อสวัสดิการ ความพึงพอใจในงานจึงเป็นสภาวะที่จิตเป็นนามธรรม องค์ประกอบที่สองคือ ศึกษาความพึงพอใจในสวัสดิการเป็นเรื่องการเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการทำงานกับสิ่งที่คาดหวัง ถ้าบุคคลใดทำงานหนักแน่น แต่รู้สึกว่าได้ผลตอบแทนต่ำกว่าที่เขาจะมีความพึงพอใจในสวัสดิการต่ำ และองค์ประกอบสุดท้ายคือ ศึกษาความพึงพอใจในสวัสดิการ ลักษณะทัศนคติต่อสวัสดิการในมิติต่าง ๆ

จากความหมายของความพึงพอใจดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่ต้องการได้รับการตอบสนองตามความคาดหวังที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองตามความคาดหวังความพึงพอใจจะหายไปทันที ซึ่งสามารถแสดงออกทางพฤติกรรมทั้งทางบวกและทางลบ อย่างไรก็ตามความพึงพอใจจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานขององค์กร การสร้างสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นเป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจ

และไม่พึงพอใจได้ตามสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งความพึงพอใจนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้นจึงต้องสำรวจความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้ทราบผลความต้องการและนำมาปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในที่ชอบหรือพอใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งสามารถแสดงออกโดยพฤติกรรมสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจได้นั้นจะมาจากการสร้างแรงจูงใจและสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองตามความต้องการของบุคคล มีผู้ศึกษาค้นคว้าได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจไว้มากมาย มีดังนี้

1. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1970 อ้างถึงใน ฉัฏฐพันธ์ เจริญนันท์, 2551, หน้า 82-84) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow ซึ่งสามารถแบ่งลำดับขั้นความต้องการ ของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับต่อไปนี้

1.1 ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของชีวิตที่มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับ เพื่อดำรงชีวิตอยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน และเสื้อผ้า เป็นต้น

1.2 ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Safety and security needs) มนุษย์จะต้องการ ความมั่นคง แน่นนอน และความปลอดภัยในชีวิต ทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านอารมณ์ความรู้สึก โดยบุคคลจะแสวงหาความมั่นคงให้แก่ตัวเองและครอบครัว ดังจะเห็นได้ว่า มนุษย์พยายามสร้างและสะสมหลักประกันในการดำรงชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ โดยสมาชิกขององค์การจะพิจารณาความมั่นคงในตำแหน่งงาน ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อรายได้และการใช้จ่ายของครอบครัวของเขา

1.3 ความต้องการมีส่วนร่วมในสังคม (Social belonging needs) มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการมีปฏิสัมพันธ์และความผูกพันกับบุคคลอื่น ๆ ตลอดจนได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นเมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้รับการตอบสนอง และได้หลักประกันว่าเขาสามารถจะดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัย เขาก็จะเข้าเป็นสมาชิกในสังคม โดยเฉพาะการยอมรับและการสนับสนุนทางด้านจิตใจจากภายในองค์การ ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกเป็นสมาชิกของกลุ่ม

1.4 ความต้องการยอมรับนับถือ (Esteem needs) เป็นความต้องการที่จะมีความรู้สึกภาคภูมิใจ ในตนเอง ซึ่งเกิดจากการยกย่องและนับถือจากบุคคลอื่น โดยความรู้สึกภาคภูมิใจของบุคคลจะมาจากชื่อเสียง เกียรติยศ และการชื่นชมจากสังคม ดังที่เราจะเห็นได้จากบุคคลที่มีหน้าที่การงานและรายได้มั่นคง มีตำแหน่งหน้าที่ และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม โดยจะเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เพื่อให้ได้รับการยอมรับและชื่นชมจากบุคคลอื่น ๆ ซึ่งองค์การจะต้องจัดตำแหน่งงานในสำนักงานหรือความรับผิดชอบในงาน เพื่อให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจ

1.5 ความต้องการบรรลุในสิ่งที่ตั้งใจ (Self-actualization needs) แต่ละบุคคลจะมีความต้องการ ที่จะกระทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ เพื่อให้ได้ใช้ศักยภาพหรือตระหนักถึงศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ “อาจจะกล่าวได้ว่า ความต้องการบรรลุในสิ่งที่ตั้งใจ ถือเป็นความปรารถนาที่บุคคลอยากจะเป็นอย่างอื่นนอกจาก ที่เป็นอยู่ เพื่อให้บรรลุถึงความพอใจและเข้าใจตนเอง” ซึ่งจะเป็นความต้องการขั้นสุดท้ายและสูงสุดของบุคคล

จากทฤษฎีดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด ถ้าหากได้รับการตอบสนองจากความต้องการแล้วจะเกิดความพึงพอใจในระดับหนึ่งมนุษย์มีความต้องการขั้นพื้นฐาน ความมั่นคง ปลอดภัย และการยอมรับจากสังคม ถ้าความต้องการนั้นได้บรรลุดังเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ก็จะทำให้แสดงพฤติกรรมออกมาในทางบวก ซึ่งส่งผลทำให้เกิดความพึงพอใจและเข้าใจในความต้องการของตนเองมากขึ้น

2. ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg

Herzberg's two factors theory (คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏเลย, 2543) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีนี้ ว่าได้รับการพัฒนาทฤษฎีการจูงใจของเขาขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์นักบัญชีและวิศวกร 200 คน จากภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมที่เมืองพิทสเบิร์กมลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา จากผลการวิเคราะห์คำตอบที่ได้รับ Herzberg ได้ข้อสรุปว่า คนเรามีความต้องการที่แยกออกจากกัน โดยอิสระอยู่ 2 ประเภทไม่ขึ้นอยู่ระหว่างกันและมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนในการทำงานเขาค้นพบว่าเมื่อคนมีความรู้สึกไม่พอใจต่องานของพวกเขา พวกเขาจะพูดสภาพแวดล้อมการทำงานของพวกเขาในทางกลับกันเมื่อพวกเขามีความรู้สึกที่ดีต่องานของพวกเขาจะพูดถึงงานโดยตัวของมันเอง Herzberg เรียกความต้องการกลุ่มแรกว่า ปัจจัยจูงใจ (Motivating factors) หรือ “ตัวทำให้พอใจ” กลุ่มที่สองว่า ปัจจัยอนามัย (Hygiene factors) หรือ “ตัวทำให้ไม่พอใจ” ปัจจัยทั้งสองกลุ่มนี้มีอิทธิพลต่อความพอใจและไม่พอใจในการทำงานแตกต่างกันไป

ปัจจัยจูงใจ (Motivating factors) หรือปัจจัยกระตุ้น คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพอใจในงาน ปัจจัยกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับธรรมชาติของงาน หรือเนื้อหาของงานและรางวัลตอบแทนอันเป็นผลมาจากการปฏิบัติงาน ซึ่งได้แก่ (สมชาย ชัยยุทธ, 2537, หน้า 24)

1. ความสำเร็จในงานที่ทำ (Achievement)
2. การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition)
3. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (Work itself)
4. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
5. ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน (Advancement)

Herzberg (1958) พบว่า ถ้าบุคคลถูกให้ด้วยปัจจัยเหล่านี้เพียงพอ จะเกิดความพอใจในงานและทำงานด้วยความเต็มใจ งานมีประสิทธิภาพสูง แต่หากไม่ได้รับปัจจัยเหล่านี้ หรือได้รับน้อยไม่เพียงพอ จะมีผลทำให้ลดความไม่พอใจในงานลง

ปัจจัยอนามัย (Hygiene factors) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่พอใจในงาน หรือเป็นตัวทำให้เกิดความไม่พอใจในงาน ส่วนใหญ่มักจะมีความเกี่ยวพันระหว่างตัวคนกับองค์กรและสิ่งแวดล้อมภายนอกของงาน ซึ่งได้แก่ (สมชาย ชัยยุทธ, 2537, หน้า 24)

1. นโยบายการบริหารของหน่วยงาน (Company policy and administration)
2. โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility growth)
3. ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้บังคับบัญชาผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน (Interpersonal relation superior, subordinate, peers)
4. เงินเดือน (Salary)
5. สถานะของอาชีพ (Status)
6. ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personnel life)
7. ความมั่นคงในงาน (Security)
8. สถานการณ์ทำงาน (Working conditions)
9. เทคนิคของผู้บังคับ (Supervisor technical)
10. ความต้องการอำนาจ (The need of power)

Herzberg (1958) พบว่า ถ้าบุคคลถูกให้ด้วยปัจจัยกลุ่มนี้ไม่เพียงพอจะเกิดความไม่พอใจในงานไม่เต็มที่จะทำงาน หรือเกิดความเบื่อหน่ายต่องาน ถ้าบุคคลขาดปัจจัยนี้มาก ๆ อาจจะทนอยู่ในหน่วยงานไม่ได้ แต่ถ้าได้จัดปัจจัยกลุ่มนี้ให้แก่คนงานอย่างเพียงพอก็จะช่วยลดความไม่พอใจลงได้

จากทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg นี้ สรุปได้ว่า ถ้าบุคคลมีความพึงพอใจในปัจจัยต่าง ๆ ขององค์กร ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย เบื่อหน่ายต่องาน ที่ทำความรู้สึกนี้ก็จะกลายเป็นความรู้สึกจงรักภักดีต่อองค์กร ทำงานเพื่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทำให้งานนั้นมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าได้รับปัจจัยต่าง ๆ ขององค์กร

ไม่เพียงพอ หรือน้อยเกินไปก็จะทำให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจ เมื่อหน้ายกงาน และอาจจะออกไปทำงานที่อื่นได้

3. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland (1961, pp. 100-110)

McClelland มีความเชื่อว่าแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ คือ ความต้องการสัมฤทธิ์ผล มนุษย์มีความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุความสำเร็จ (Needs for Achievement: N Ach) ความต้องการความรักความผูกพัน (Needs for Affiliation: N Aff) ความต้องการอำนาจ (Needs for Power: N Power) ทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland ได้เน้นสาระสำคัญด้านแรงจูงใจผู้ที่ทำงานได้อย่างประสบผลสำเร็จต้องมีแรงจูงใจ N Ach เป็นสำคัญ บุคคลแต่ละคนเมื่อมี N Ach สูงก็สามารถทำงานได้สำเร็จและช่วยให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพ และ McClelland ได้สรุปทฤษฎีแรงจูงใจไว้ว่าความต้องการของบุคคลสามารถให้การเรียนรู้และกระตุ้นให้เกิดขึ้นได้โดยเฉพาะความต้องการสัมฤทธิ์ผล N Ach นั่นคือ บุคคลที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำสามารถให้ประสบการณ์เรียนรู้หรือการฝึกอบรมจนทำให้ความต้องการด้านนี้สูงขึ้นได้ สังคมหรือประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีก็อาจทำให้ดีขึ้นได้ โดยการกระตุ้นให้คนในสังคมนั้นมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงขึ้น

โดยสรุปแล้วทฤษฎีในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg และทฤษฎีความต้องการที่แสวงหาของ McClelland ต่างพยายามศึกษาความต้องการของมนุษย์เกิดจากอะไรทำให้ผู้บริหารสามารถออกแบบงานตลอดจนปรับปรุงรางวัลและสิ่งตอบแทนในงานให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงาน เพื่อสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมในการทำงานต่อไป โดยเปรียบเทียบทฤษฎีต่าง ๆ ในกลุ่มนี้ ซึ่งมีพื้นฐานใกล้เคียงกันแม้ว่าจะมีศัพท์ที่แตกต่างกัน ผู้บริหารควรพิจารณาทุกทฤษฎีเหล่านี้ร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจลึกซึ้งถึงความต้องการของพนักงานในองค์กร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบทฤษฎีแรงจูงใจเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ (จิรวรรณ ศิริบุญ, 2554, หน้า 22)

	Maslow	Herzberg	McClelland
ความต้องการ ระดับสูง	ความต้องการความสำเร็จ (Self-actualization)	ปัจจัยจูงใจ (Motivations)	ความต้องการความสำเร็จ (Achievement)
	ความต้องการยกย่อง (Esteem)		ความต้องการอำนาจ (Power)
ความต้องการ ระดับล่าง	ความต้องการทางสังคม (Social)		
	ความต้องการความมั่นคง (Safety)	ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene factors)	ความต้องการ ความสัมพันธ์ (Affiliation)
	ความต้องการทางร่างกาย (Physiological)		

สรุปได้ว่า ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland จะเน้นการจูงใจของบุคคล ที่กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการความสำเร็จมิได้หวังรางวัลตอบแทนจากการกระทำของเขาซึ่งความต้องการความสำเร็จนี้ในแง่ของการทำงานหมายถึง ความต้องการที่จะทำงานให้ดีที่สุดและทำให้สำเร็จผลตามที่ตั้งใจไว้ เมื่อตนทำอะไรสำเร็จได้ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานอื่นสำเร็จต่อไปหากองค์กรใดที่มีพนักงานที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จำนวนมากก็จะเจริญรุ่งเรืองและเติบโตเร็ว

4. ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ Alderfer

ทฤษฎีการจูงใจของ Alderfer (1972, p. 28) ได้พัฒนาโดยยึดพื้นฐานความรู้มาจากทฤษฎีการจูงใจของ Maslow แต่มีการสร้างรูปแบบที่เป็นจุดเด่นที่ต่างออกไปจากการวิจัยศึกษาของอัลเดอร์เฟอร์ เห็นว่า ความต้องการของมนุษย์น่าจะแยกออกเป็น 3 ประเภท คือ E (existence) คือ ความต้องการอยู่รอด R (relatedness) ความต้องการมีความสัมพันธ์ทางสังคม และ G (growth) ความต้องการก้าวหน้าและเติบโต

ความต้องการอยู่รอด (Existence) จะเกี่ยวข้องกับความต้องการด้านร่างกาย และปรารถนาอยากมีสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร เป็นต้น เทียบกับ Maslow คือ ความต้องการด้านร่างกายและด้านความปลอดภัย

ความต้องการมีความสัมพันธ์ทางสังคม (Relatedness) จะประกอบด้วย ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ร่วมกันระหว่างบุคคลกรในองค์กรเป็นความต้องการทุกชนิดที่มีความหมายเชิงมนุษย์สัมพันธ์เป็นความต้องการของคนที่ต้องการจะเป็นผู้นำ หรือผู้ตาม หรือความต้องการอยากมีสายสัมพันธ์ มิตรภาพกับผู้อื่น เทียบกับ Maslow คือ ความต้องการความรักและความยกย่องนับถือนั่นเอง

ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนา (Growth) การเปลี่ยนแปลงสถานะภาพและการเติบโตก้าวหน้า อยากรับรู้มีความริเริ่มบุกเบิก มีการพัฒนาเติบโตด้านความรู้ความสามารถในการทำงาน คือ ความต้องการที่จะได้รับความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น มีโอกาสได้ทำงานใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เทียบกับ Maslow คือ ความต้องการได้รับความสำเร็จสมหวัง

ทฤษฎีของ Alderfer (1972 อ้างถึงใน ชงชัย สันติวงษ์, 2539, หน้า 390) มีข้อสมมติฐาน 3 ประการเป็นกลไกสำคัญ คือ

1. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง (Need satisfaction) คือ หากความต้องการระดับใดได้รับการตอบสนองน้อย ความต้องการประเภทนั้นจะมีอยู่สูง เช่น อยากรับเงินเดือนสูงขึ้น หากเงินเดือนยังไม่สูงจนเป็นที่น่าพอใจ ความต้องการนี้ก็จะสูงขึ้นจนกว่าจะได้เงินเดือนสูงเป็นที่น่าพอใจเช่นกัน

2. ขนาดของความต้องการ (Desire strength) ถ้าความต้องการประเภทที่อยู่ต่ำกว่าได้รับการตอบสนองมากพอแล้ว จะยิ่งทำให้ความต้องการประเภทที่อยู่สูงกว่ามีมากยิ่งขึ้น เช่น ถ้าได้รับเงินเดือนมากพอแล้ว (ความต้องการอยู่รอด) ก็จะต้องยอมรับนับถือจากผู้อื่นมากขึ้น (ความสัมพันธ์ทางสังคม)

3. ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนอง (Need frustration) ถ้าความต้องการประเภทที่อยู่สูงมีอุปสรรคขัดได้รับการตอบสนองน้อย ก็จะทำให้ความต้องการประเภทที่อยู่ต่ำลงไป มีความสำคัญมากขึ้น เช่น ถ้าผู้บริหารไม่ได้เปลี่ยนงานที่ทำทายนมากขึ้น (ความก้าวหน้าและเติบโต) ก็จะหันมาสนใจและต้องการได้รับความเป็นมิตรความรักจากผู้ใต้บังคับบัญชาแทน (ความสัมพันธ์ทางสังคม) จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีของ Alderfer มีการก้าวหน้าและถอยหลังของความต้องการได้ โดยถ้าความต้องการไปข้างหน้าตามความต้องการไม่ได้ ความต้องการชั้นต่ำกว่าก็จะสูงขึ้นแทนที่

โดยสรุปแล้วจะเห็นว่า ความต้องการของมนุษย์นั้นมีมากมายทั้งปริมาณและขอบเขต เพราะมนุษย์ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่เหมือนกัน การกำหนดความต้องการในปัจจุบันพื้นฐานจึงแตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตามอาจจะกล่าวได้ว่าหากความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์จะเกิดความพึงพอใจในระดับหนึ่ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย

5. ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของ McGregor (1960 อ้างถึงใน วาสนาสินสถิตโรจน์, 2546, หน้า 11-13) เนื่องจากโอกาสที่ครูจะได้รับการตอบสนองสิ่งจูงใจมากหรือน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหาร โรงเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะได้รับทราบถึงข้อสมมติฐานที่เกี่ยวกับตัวคนในทัศนะของผู้บริหาร ทั้งนี้ เพราะการที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะเปิดโอกาสให้ครูมีโอกาสตอบสนองสิ่งจูงใจมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อสมมติฐาน หรือความเชื่อของผู้บริหารที่มีต่อตัวคนข้อสมมติฐานทั้งสอง คือ

ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ซึ่งเปรียบเทียบลักษณะของคนให้เห็นในสองทัศนะที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ทฤษฎี X

- 1.1 มนุษย์ปกติไม่ชอบทำงานและจะพยายามหลีกเลี่ยงเมื่อมีโอกาส
- 1.2 โดยเหตุที่มนุษย์ไม่ชอบทำงานดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้คน ได้ปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ จึงต้องใช้วิธีการบังคับสั่งการ หรือข่มขู่ด้วยวิธี การลงโทษต่าง ๆ
- 1.3 มนุษย์โดยปกติจะเห็นแก่ตัวเองเป็นสำคัญจนกระทั่งไม่เอาใจใส่ในความต้องการขององค์การเท่าที่ควร
- 1.4 มนุษย์มักมีท่าทีต่อต้านการเปลี่ยนแปลงและมีความต้องการความมั่นคงในการทำงานเหนือกว่าสิ่งอื่นใด
- 1.5 มนุษย์เมื่อเข้าทำงาน มักจะขาดความปราดเปรียว และมักจะถูกพวกไม่เอาไหน ชักนำในทางเสื่อมเสียได้ง่าย

ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะของคนทั้ง 5 ประการนี้กำลังจะสูญไปจากสังคมปัจจุบัน เพราะการบริหารงานแบบนี้ไม่มีส่วนช่วยส่งเสริมในทางที่ดีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานจึงต้องทำความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ให้ดีกว่าที่พบในข้อสันนิษฐานของทฤษฎี X นี้ Gregor ได้นำแนวความคิดของ Maslow และนำเอาทฤษฎีจูงใจของ Herzberg มาเป็นข้อสนับสนุน ข้อสันนิษฐานใหม่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเรียกข้อสันนิษฐานใหม่นี้ว่า ทฤษฎี Y

2. ทฤษฎี Y

- 2.1 คนโดยทั่วไปมิใช่จะรังเกียจหรือไม่ชอบทำงานเสมอไป คนอาจถือว่าเป็นสิ่งที่สนุกสนานหรือให้ความเพลิดเพลินได้ด้วยงานต่าง ๆ จะเป็นสิ่งที่ดีหรือเลวย่อมขึ้นอยู่กับสภาพของการควบคุม และการจัดการอย่างเหมาะสมก็จะเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถตอบสนองสิ่งจูงใจของคนได้

2.2 การออกคำสั่ง การควบคุม การบูรณาการหน่วยงานราชการกระทรวงมหาดไทยทางวินัย มิใช่เป็นวิธีเดียวที่จะให้คนปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน คนเราจะปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์การต่อเมื่อเขามีความศรัทธาต่อวัตถุประสงค์ขององค์การนั้น

2.3 ด้วยเหตุผลดังกล่าวการที่คนยินดีผูกมัดตนเองต่องานขององค์การย่อมมีผลทำให้งานดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งจูงใจที่จะปฏิบัติงาน

2.4 ถ้าหากงานต่าง ๆ ได้มีการจัดอย่างเหมาะสมแล้วคนงานจะยอมรับงานดังกล่าวและอยากที่จะรับผิดชอบในผลสำเร็จของงานนั้นด้วย

2.5 ถ้าหากได้มีการเข้าใจถึงคนโดยถูกต้องแล้วจะเห็นได้ว่า คนโดยทั่วไปจะมีคุณสมบัติที่ดี คือ มีความคิดความอ่านที่ดีมีความฉลาดและมีความคิดริเริ่มที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์การได้อย่างดี

การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณและการพัฒนาบุคลากร ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพไปในทางเดียวกัน และในปี พ.ศ. 2553 ได้มีการปรับปรุงเนื้อหาหลักเกณฑ์หรือ หนังสือสั่งการต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปโดยแบ่งมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2547, หน้า 2)

ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ความหมายด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เบญญา แสงมลิ (2542, หน้า 342) ได้ให้ความหมายสำหรับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นลักษณะของการบริหารงานที่เกิดขึ้นจากชุมชน

เป็นผู้จัดตั้ง มีคณะบุคคลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในรูปแบบของกรรมการ ลักษณะของการบริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่ละศูนย์ และการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดำเนินการมาโดยตลอดนั้น กรรมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำหลักการบริหารงานของโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการมาปรับใช้กับแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งยึดหลักการบริหารงานได้แก่ งานวิชาการ งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานบุคลากร งานการเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน และงานสัมพันธ์ชุมชน

เขาวพา เฉชะคุปต์ (2542, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการบริหารเพื่อให้การศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กให้ได้รับการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อมกันทุก ๆ ด้าน ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้จะเป็นประสบการณ์ตรงที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้เป็นไปเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสุขกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างบ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชน เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553, หน้า 4-13) ได้ให้ความหมายว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ แบ่งการบริหารจัดการเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารงาน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพ ตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารงานที่ดีดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 4-8)

1.1 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานที่และกำหนดให้มีโครงสร้างส่วนราชการรวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบได้แก่ ส่วน/กอง/สำนักการศึกษา โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยจัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่จะเข้ารับบริการไม่น้อยกว่า 20 คน จัดทำโครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่นจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนดำเนินงาน ได้แก่ สำรวนสามโนประชากรเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี แผนรับนักเรียน จัดบุคลากร การจัดชั้นเรียน และการงบประมาณ เป็นต้น จัดทำระเบียบขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและรายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ กรณีที่ไม่มีสถานที่ก่อสร้างเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์อนุญาตให้ใช้สถานที่ก่อสร้าง และการบริหารจัดการศูนย์ฯ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 การย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น จัดทำแผนการย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำประกาศย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานการย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

1.3 การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศึกษาวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด เพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอน โดยจัดเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน นำผลการประชาคมพิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น จัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน และรายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

1.4 การให้บริการการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัย ตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนาเป็นไปตามวัยแต่ละ ช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

1.5 การปฏิบัติงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการศึกษาด้านการบริหารงาน สรุปได้ว่า ด้านการบริหารงานเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพได้แก่ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การยุบเลิก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน ซึ่งในการบริหารงานต้องเป็นไปตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ อย่างถูกต้องเพื่อคุณภาพการบริหารงานที่ดี

2. การบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับการอุดหนุน จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 8-10)

2.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปใช้จ่าย ดังนี้ ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าอาหารกลางวัน ค่าตอบแทน และค่าครองชีพบุคลากร เงินประกันสังคมของบุคลากร ค่าวัสดุการศึกษา ค่าพาหนะ นำส่งเด็กไปสถานพยาบาลทุนการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ตามโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และอื่น ๆ โดยดำเนินการเบิกจ่ายรายการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรร

2.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดสรรงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวิธีการจัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระยะ 3 ปี เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาการศึกษาและแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ จัดทำแผนจัดหาพัสดุรายปี จัดทำแผนจัดหาพัสดุดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ จัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการรายงานและการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

2.3 งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ขอสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

2.4 การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีวิธีดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน วัสดุพัฒนาเด็ก ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/หัวหน้าส่วนการศึกษา หรือผู้แทน เป็นประธาน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษาพิเศษ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข และผู้แทนผู้ปกครองในจำนวนที่เหมาะสม เป็นกรรมการ แจ้งหัวหน้าศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สำนวณความต้องการในการใช้สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ประโยชน์ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ จิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กเล็กแต่ละวัย ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า ด้วยการพัสดุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำทะเบียนควบคุมวัสดุและครุภัณฑ์ดำเนินการ เบิกจ่ายสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน ที่ได้มาให้กับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

2.5 การเบิกจ่ายงบประมาณ ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการ งบประมาณ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ. 2543 ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำ เงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 ระเบียบ หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาด้านการบริหารงบประมาณ สรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการ จัดการสรรการบริหารงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น จากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงินรายได้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่กำหนด

3. การบริหารงานบุคคล

กรณีที่เป็นพนักงานจ้างการสรรหา/เลือกสรร และการปรับสภาพองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานจ้างตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยยึดหลักสมรรถนะ ความเท่าเทียมใน โอกาสและประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ มีการกำหนดให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 อัตรา มีอัตราครูเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 20 หากมีเศษตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กได้อีก 1 คน โดยจัดการศึกษา ห้องละ 20 คน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 10-13)

3.1 การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิสวัสดิการ ให้กำหนดค่าตอบแทน สิทธิ และสวัสดิการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ให้เป็นไปตาม ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น หนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในเรื่อง การเลื่อนค่าตอบแทน การต่อสัญญาจ้าง และอื่น ๆ ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงาน ส่วนท้องถิ่น เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง หนังสือกระทรวงมหาดไทยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 การพัฒนาบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการปฐมนิเทศหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่รวมทั้งการอบรมและศึกษาดูงาน การนิเทศติดตามการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุนการให้ทุนการศึกษาแก่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และพนักงานจ้างในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักเกณฑ์และฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล สรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานจ้างตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดค่าตอบแทน สิทธิ และสวัสดิการประเมินผลการปฏิบัติงานและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการทำงานขององค์กรให้มีประสิทธิผลมากขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพและการปฏิบัติงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือของชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามนโยบายได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน โดยการสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านบริหารงบประมาณ มีการสนับสนุนเด็กให้ได้รับการบริการในเรื่องของอาหาร สื่อ และอุปกรณ์การศึกษา โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยและประโยชน์ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก และด้านบริหารบุคคล มีการจัดสรรครูผู้ดูแลเด็กที่มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

ด้านบุคลากร

ความหมายของด้านบุคลากร

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2540, หน้า 101-105) ได้กล่าวถึงด้านบุคลากร คือ หน้าที่สำคัญของ ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ดังนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์ ควรมีหน้าที่

1.1 กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษา แล้วกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายทางการบริหาร

1.2 ระลึกเสมอว่าอะไรคือสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน

1.3 ส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ด้านการศึกษา

1.4 ทำให้บุคลากรทางการศึกษายอมรับทางการศึกษา ทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ และให้ทุกคนแปลจุดมุ่งหมายสู่การปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

1.5 ค้นหาวิธีที่ดีที่สุดสำหรับทำให้เป้าหมายบรรลุสัมฤทธิ์ผล

1.6 หาวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาทุกคน และก่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในระหว่างบุคลากรทางการศึกษาด้วยกัน

2. ด้านการวางแผน ควรมีหน้าที่

2.1 ออกแบบรูปแบบเพื่อการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า โดยผ่านทางทางเลือกแนวทางที่ดีที่สุด

2.2 กำหนดผลที่ได้จากการปฏิบัติงาน

2.3 ทำความกระจ่างในสิ่งที่ต้องการให้สัมฤทธิ์ และการปรับปรุงระบบค่านิยมของสังคม

2.4 วางแผนสำหรับผลสัมฤทธิ์และการปรับปรุงระบบค่านิยม ของสังคม

2.5 ทำแนวทางให้ยืดหยุ่นเพื่อปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของกิจกรรมทั้งหลายของชีวิต

2.6 ทำแผนงานให้สมบูรณ์

2.7 ทบทวนแผนงานอยู่เสมอ

2.8 แผนการศึกษาของโรงเรียนให้เข้ากับแผนของประเทศ

2.9 วางแผนงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย

2.10 แผนให้เป็นจริงและปฏิบัติได้

2.11 ใช้บริการของผู้เชี่ยวชาญ

2.12 ให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนเข้าใจแผน

3. ด้านการจัดองค์การ ควรมีหน้าที่

3.1 วางโครงสร้างของการจัดองค์การรูปแบบของตำแหน่งและความสัมพันธ์

3.2 กำหนดตำแหน่งของบุคลากรโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย

3.3 กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร

3.4 ส่งเสริมพฤติกรรมกลุ่ม ผู้ผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์ทาง การศึกษาโดยผ่านทาง การปฏิบัติงาน กระบวนการสื่อความหมายและการประเมินผล

3.5 ก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยของกลุ่ม โดยผ่านทาง ความสัมพันธ์ที่ดี การแสดงออกด้วยตนเอง และการนำตนเอง

3.6 ก่อให้เกิดบรรยากาศแบบประชาธิปไตย โดยผ่านทาง ความสัมพันธ์อันดี

3.7 ส่งเสริมประสิทธิผลและประสิทธิภาพเพื่อทำให้วัตถุประสงค์สัมฤทธิ์ผล

3.8 คงไว้ซึ่งมิตรภาพ ความเคารพและความมั่นใจในระหว่างบุคลากร

4. ด้านการปฏิบัติงาน ควรมีหน้าที่

4.1 แนะนำบุคลากรว่าควรจะทำอะไรบ้าง

4.2 ทำกิจกรรมทั้งหลายดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

4.3 ประสานงานองค์ประกอบต่างๆ ที่ครอบคลุมทิศทางของ การทำงาน เช่น สถานการณ์เครื่องมือ การเงิน ความรู้และทักษะ

4.4 ได้ผลจากการทำงานมากที่สุด โดยลงทุนน้อยที่สุด

4.5 เคารพความรู้ บุคลิกภาพ และเกียรติของบุคลากรทุกคน

4.6 ทำให้บุคลากรเคารพตนเองและมีความพอใจในตัว

4.7 ก่อให้เกิดความสามัคคีในพลังทางกาย สังคม และเศรษฐกิจ

4.8 เป็นผู้ประสานระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

4.9 เป็นผู้ประสานงานในเรื่องหลักสูตรวิธีสอน กฎระเบียบบรรยากาศ

และสิ่งแวดล้อม

4.10 ใช้อำนาจและหน้าที่ตัดสินใจในกิจกรรมของบุคลากร

4.11 ทำให้บุคลากรรับผิดชอบต่องานที่ตัวเองทำ

4.12 กำหนดขั้นตอนของปัญหาเพื่อการแก้ปัญหา

4.13 ใช้วิธีแก้ปัญหาจากผลการอภิปรายของกลุ่ม

4.14 เข้าใจความรู้สึกและการตัดสินใจของบุคลากร หลีกเลี่ยงการใช้ความคิดเห็นของตนเอง

5. ด้านการประเมินผล ควรมีหน้าที่

5.1 ประเมินผลกระบวนการทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ โดยการเปรียบเทียบ มาตรฐานและค่านิยมที่กำหนดไว้

- 5.2 ค้นหาจุดอ่อนและแก้ไขจุดอ่อนดังกล่าว
- 5.3 รู้จุดแข็งของบุคลากร
- 5.4 ประเมินผลเพื่อปรับปรุงงานและตัวบุคลากร
- 5.5 ประเมินผลเพื่อก่อให้เกิดความพอใจทางจิตวิทยาและปรับปรุงเรื่องมนุษยสัมพันธ์

สัมพันธ

- 5.6 ก่อให้เกิดความเข้าใจแก่ประชาชนให้ได้รับความสนใจและ การร่วมมือจากประชาชน
- 5.7 ประเมินเจตคติของประชาชนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน
- 5.8 ทำการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและเป็นปรนัย
- 5.9 ส่งเสริมการประเมินผลตนเอง และการปรับปรุงตนเอง

พยอม วงศ์สารศรี (2542, หน้า 89) ได้ให้ความหมายด้านบุคลากร คือ บุคคลที่ร่วมกันรับผิดชอบ ในการดำเนินการ จัดกิจกรรมศึกษา ไม่ว่าจะรับผิดชอบโดยตรงต่องานหรือโดยทางอ้อม ชอบ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรสนับสนุนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ในโรงเรียน

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553, หน้า 14-20) ได้ให้ความหมายว่า ด้านบุคลากร ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้าง ให้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนด เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปได้ว่า ด้านบุคลากร คือ บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ เพื่อบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่ วางไว้ ครูผู้ดูแลเด็กมีการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีการสนับสนุนช่วยเหลือ การปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก ธุรการ/ การเงิน/ พัสดุ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้ประกอบการ มีการประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะตามหลักโภชนาการ ภารโรง มีการดูแลรักษาความสะอาด ซ่อมแซม บำรุงรักษา อาคาร สถานที่ และทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน และยาม มีการดูแลความปลอดภัยของทรัพย์สิน บุคลากร และเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในกรณีสถานภาพเป็นข้าราชการ/ พนักงานครู ส่วนท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง โดยมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

ทางการศึกษา สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัยหรือทางอื่น ที่ ก.ท. กำหนดเป็น คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมานานแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจากนายจ้างหรือหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงานและมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ในกรณีมีสถานภาพเป็นพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณสมบัติการคัดเลือกและแต่งตั้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ มท 0893.4/ว61 ลงวันที่ 10 มกราคม 2551 หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด่วนมาก ที่ มท 0893.4/ว476 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2551 หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0893.4/1612 ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2552 และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและบริหารจัดการงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนงานธุรการ การเงินและพัสดุ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1.1 รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึง การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.2 วางแผนพัฒนาการศึกษา ประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง
- 1.3 จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดการกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล
- 1.4 จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 1.5 ประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.6 เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.7 นิเทศ ส่งเสริมสนับสนุน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

1.8 จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานประเมินตนเอง

1.9 ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. ครูผู้ดูแลเด็ก ในกรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่นต้องมี

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา ทุกสาขา วิชาเอก หรือทางอื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ และได้ปฏิบัติงาน หรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นต่อกันมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจากนายจ้างหรือหน่วยงานซึ่งระบุถึงลักษณะงาน และระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน และมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในกรณีสถานภาพเป็น พนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณสมบัติการคัดเลือกและแต่งตั้งตามที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ดูแลเด็ก ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนปฏิบัติงาน ทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายดังนี้

2.1 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะ ตามวัย

2.3 ปฏิบัติงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.4 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

2.5 ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.6 อบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด

2.7 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.8 จัดทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.9 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2.10 จัดหา/ผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน

2.11 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล

2.12 ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ชุมชน

2.13 พัฒนาคณะเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.14 จัดให้มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียน

2.15 จัดระบบธุรการในชั้นเรียน

2.16 รวบรวมผลงานรายงานผลการปฏิบัติงานตามลำดับ

2.17 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนดและระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กสนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย สำหรับพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ธุรการ/ การเงิน/ พัสดุ ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง ยามรักษาความปลอดภัย พนักงานจ้างตำแหน่งอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าจำเป็นมีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงาน ส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

สรุปได้ว่า คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างปฏิบัติงานอื่น ๆ จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดโดยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องรับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ ครูผู้ดูแลเด็กปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็ก มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้ดูแลเด็กตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างปฏิบัติหน้าที่ตามตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนดและระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ความหมายด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553, หน้า 21-26) ได้ให้ความหมายของด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ เป็นสถานที่อบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก ดังนั้นในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงความมั่นคงแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้ผู้ปกครอง มีความมั่นใจไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะอันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัย

ให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

วิชาชีพ สีมพล (2558, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง บริเวณที่ซึ่งใช้ในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้แก่เด็กเล็ก อันได้แก่ อาคารเรียน บริเวณพักผ่อน สวนหย่อม สนามเด็กเล็ก และสาธารณูปโภคต่าง ๆ

ด้านอาคารสถานที่ ควรคำนึงในเรื่องต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 21-24)

1. สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่อาจเสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณขนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ฌาปนกิจสถาน มลภาวะทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไปจนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม
2. ไม่ควรอยู่ใกล้ถนนหรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็นต้องสร้างให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วป้องกันอันตราย
3. พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง
4. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น และความสูงของห้องจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร
5. ทางเข้า-ออกจากตัวอาคาร มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ
6. ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ความสูงจากพื้น ไม่น้อยกว่า 80,000 เซนติเมตร นับจากพื้นและหน้าต่างมีความกว้างและความสูงไม่น้อยกว่า 1 เมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง
7. ไม่ลาดหรือชันเกินไป ควรมีความกว้างแต่ละช่วง ไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกทรงตอง ไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ปิดกั้นช่องบันไดและช่องลูกทรงตอง บันได (ช่องที่เป็นช่วงอันตรายอยู่ระหว่าง 9-23 เซนติเมตร)

8. พื้นที่ใช้สอยต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอ เหมาะสมกับการทำกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหารและการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วน จากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน หากไม่สามารถแยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม
9. บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ
10. จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวนและแสงสว่างไม่จ้าเกินไป
11. อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด นำไปปิดฝุ่นตากแดดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม มีสภาพดี และมีเฉพาะเด็กแต่ละคน ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ด้วยการซัก หรือผึ่งแดด เพื่อลดการแพร่ของเชื้อโรค
12. ตรวจสอบราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับนอน
13. บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สภาพพื้นที่ทุกห้องต้องไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ตู้ โต๊ะ เป็นระเบียบ และมีการยึดติดกับผนังหรือพื้นอย่างมั่นคง ในกรณีที่เครื่องใช้นั้นล้มได้ง่าย เหลี่ยม มุม ที่แหลมคมของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่ม เพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก
14. บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งบริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรงและใช้งานได้ดี
15. บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก
16. สถานที่เตรียมปรุงอาหาร สะอาด เป็นระเบียบและการขนส่งอาหารที่พร้อมบริโภค ต้องมีการปกปิดเพื่อป้องกันเชื้อโรคต่าง ๆ

17. ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาลเด็กต้องอยู่ในสายตาของครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่ปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

18. บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดเด็กและมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควรอย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงสีฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำจะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทสะดวก พื้นที่ไม้ลื่นแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

19. ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย 1 ที่ ต่อเด็ก 10-12 คน โถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม้ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอนหรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่อยู่ในที่ลับตาคน กรณีไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

20. ห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้กิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหารหรือการนอน คำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดาน ไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

ด้านสภาพแวดล้อมควรคำนึงในเรื่องต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 24-25)

1. ภายในอาคารควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่่าเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะอาจทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเจริญเติบโตของเด็ก

2. เสียงต้องอยู่ในระดับไม่ต้องดังเกินไป อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม

3. พื้นที่กลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้งเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก

4. ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

5. ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ผุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้แหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

6. ระเบียงต้องมีความกว้างของระเบียง ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียง ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่ง ไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร กรณีที่มีอาคารสูง 2 ชั้นขึ้นไป ควรมีลูกกรงกันเพื่อความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอยู่เสมอ ความปลอดภัยควรคำนึงในเรื่องต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อไปนี้(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 25-26)

1. ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร
2. ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย เครื่องต่อพื้นที่ 150 ตารางเมตร และถังดับเพลิง ติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถังไม่เกิน 1.50 เซนติเมตร
3. ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้น ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง
4. หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุแตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเหลี่ยม หรือเหลี่ยมคม
5. จัดให้มีผู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาลวางไว้อยู่ในที่สูงสะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก อากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้แหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะต้องการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน
6. จัดให้มีวัสดุกันลื่นในบริเวณห้อง-ห้องส้วมที่มีลักษณะกันลื่น และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยา ทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก วัสดุกันลื่นที่ใช้ในห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ
7. ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณ โดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม
8. มีระบบการล็อกประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคารสำหรับเจ้าหน้าที่เปิด-ปิด ได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกหน้าประตูสำหรับห้องครัวและที่ประกอบอาหารควรมีประตูเปิด-ปิด ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้

9. ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุ้งลวด ฯลฯ และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย

10. มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง มีความสูงขนาดที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก สำหรับสิ่งของเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

11. มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

12. บุคลากรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุ และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

13. มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันเวลาทั้งที่กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กและควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลประจำไว้

14. มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพและพัฒนาการของเด็ก

15. มีมาตรการในการรับ-ส่งเด็ก อย่างเป็นระบบ

16. มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน

สรุปได้ว่า ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ สถานที่ตั้ง ตัวอาคาร และพื้นที่ ใช้สอยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีความเหมาะสม รู้จักการใช้สอยพื้นที่ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารไม่มีมลภาวะเป็นพิษ รวมทั้งการควบคุม ดูแลรักษาการให้บริการชุมชน รู้จักส่งเสริมทะนุบำรุงอาคารที่มีอยู่ให้คงสภาพดีสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ และควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัยและป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐาน เตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ที่ฉุกเฉิน

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ความหมายด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553, หน้า 27) ได้ให้ความหมาย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก

กิตติศัพท์ ใจทน (2555, หน้า 8) ได้ให้ความหมายด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การบริหารจัดการเรียนการสอนและการจัดประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ให้ได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

ศิริรัตน์ ลาลบ (2556, หน้า 6) ได้ให้ความหมายด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ไว้ว่า เป็นหัวใจของการทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อพัฒนาผลผลิต คือ เด็กให้มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ตามเป้าหมายของหลักสูตรองค์ประกอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ทำหน้าที่บริหารงานและบริการ หลักสูตร ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมประสบการณ์เป็นแกนหลักของการจัด ประสบการณ์ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นส่วนสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สรุปได้ว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การส่งเสริมกระบวนการ เรียนรู้และพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมกับวัย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้เด็กเกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องใช้หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 27)

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนา ไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ และความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็ก

ตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 36)

1. ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2. จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอาจกำหนดหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

3. การประเมิน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมิน เพื่อตรวจสอบหลักสูตรที่จัดทำควรมีปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีขั้นตอนดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 37)

1. กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมาย (มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์)

2. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

- 2.1 สารการเรียนรู้รายปี
- 2.2 ระยะเวลาเรียน
3. การจัดประสบการณ์
4. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้
6. การประเมินพัฒนาการเด็ก
7. การบริหารจัดการหลักสูตร
8. อื่น ๆ

สรุปได้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการกระบวนการเรียนรู้ทุกด้าน ตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมของชุมชน จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กสามารถนำไปใช้ดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่า ต่อตนเองและสังคม

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ความหมายด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 114) ได้ให้ความหมาย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา โดยให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาการจัดทำ แผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษาให้การสนับสนุน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริม พัฒนาการของเด็กทุกด้านและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน ที่กำหนด

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553, หน้า 47-49) ได้ให้ความหมายด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ไว้ว่า การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการใช้ต้นทุนทางสังคมที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการสร้างพื้นฐานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการบริหารแบบการมีส่วนร่วมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะจะทำให้สามารถขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไปสู่มาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้เกี่ยวข้องที่จะทำให้เกิดความพร้อมใจที่จะร่วมมือในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษาและศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ร่วมคิด วางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ ประเมิน และแก้ไขในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกัน

สรุปได้ว่า ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนหมายถึง เป็นการที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ ประเมิน แก้ไข และระดมทรัพยากร พร้อมทั้งสามารถใช้บุคคล อาคาร วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยากร มาเสริมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ชุมชน ได้ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 49)

1. ด้านอาคารสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชนหรือประชาชนภายในท้องถิ่น ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
2. ด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือประชาชน

3. ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวิชาการ สารสนเทศหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชน ในการค้นคว้าศึกษาต่าง ๆ

4. ด้านเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการแก่ประชาชนหรือชุมชนในท้องถิ่น โดยให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

5. ด้านให้บริการสาธารณะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการให้บริการสาธารณะแก่ชุมชน หรือประชาชนได้ ตามบริบทหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากชุมชนมีดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 49-50)

1. การสนับสนุนวัสดุ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ ชุมชน สามารถให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านวัสดุ สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น

2. บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ชุมชน สามารถบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ รวมทั้งการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ชุมชนสามารถสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยปราชญ์ชาวบ้านถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือผู้มีความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ มาถ่ายทอดความรู้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยชุมชนสามารถให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้โดยให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่าง ๆ โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริง

5. ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน สามารถให้การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จะประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ความหมายด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 26) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการดำเนินงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยต้นแบบจะเกิดประสิทธิภาพได้

ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบควรส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายในลักษณะอื่น ๆ ได้อีก เช่น ชมรมครูผู้สอนปฐมวัย กลุ่มสนใจการศึกษาปฐมวัยเครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายสหวิทยาเขต และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553, หน้า 53-54) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษา เพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค

วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย
 2. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก
 3. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 4. เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
 5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 6. จัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ
 7. ส่งแผนงานและปฏิทินงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณาเห็นชอบ
 8. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 9. ดำเนินการตามแผนงานและปฏิทินงานที่กำหนดไว้
 10. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด
- สรุปได้ว่า ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพ โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพมีแนวทางการดำเนินงานและการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้าน ได้แก่ ได้แก่ ด้านบริหาร การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ใช้เป็นแนวทาง อย่างมีระบบมีมาตรฐานและคุณภาพการดำเนินงานตามหลักวิชาการ มุ่งเน้นให้คนไทย ได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถให้บริการตอบสนองชุมชน ด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 2-5 ปี อย่างทั่วถึงและมีแนวทางปฏิบัติไปในทิศทาง เดียวกัน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จัดทำขึ้นสำหรับ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กวัย 3-5 ปี ในสถานศึกษาหรือสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยได้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาเด็ก สามารถนำปรัชญาการศึกษาปฐมวัย และหลักการของหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้เด็ก วัย 3-5 ปี ได้พัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา และ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้จัดการเรียนการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบ ที่สำคัญดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 1)

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 3-4)

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นต้อนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมี ลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี พัฒนาการแต่ละด้าน มีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกาย ที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนา ถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม

และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดี ถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรักความอบอุ่น อย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเองทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ ในสิ่งที่ตนอยากรู้อบ ๆ ตนเองคั้งนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทาง ให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับ วัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมาย ที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจาก ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสสคิตรีเริ่ม ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่น และปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็น สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้นั้นเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเรา เรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะ ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3.แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลองสร้างสรรค์คิดแก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเองการเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่นเด็กมีโอกาสนเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึก ของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ ของผู้อื่นกับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ “การเล่น” อย่างมี จุดหมาย เป็นหัวใจสำคัญการจัดประสบการณ์ให้เด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคม และวัฒนธรรมที่เด็กอาศัย อยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ถือว่า ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนา ศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรม ของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐาน เหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปีบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 4)

การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา ครอบคลุมเด็กทุกประเภท โดยยึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้(กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 4-7)

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับ ในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุข ในปัจจุบันมิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ฟ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสม กับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่นเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการ อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือน หนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคม เห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญ ต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็ก ทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็น ผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็กส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องยอมรับเห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน

เพื่อจะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กระดับปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็กตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก สภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้มิได้หมายความว่าให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

สรุปได้ว่า แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก และแนวคิด

เกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและ พัฒนาการของเด็กแต่ละคน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จึงเป็นทิศทางกำหนด สาระสำคัญและโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 7-8)

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึง ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพ

และมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

จุดหมาย

การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็ก มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
2. ใช้วัยวะของร่างกายได้คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
3. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
4. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
6. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
7. สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสามารถจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 31-37)

1. หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้
 - 1.1 เน้นเด็กเป็นสำคัญในการอบรมเลี้ยงดู
 - 1.2 ตระหนัก และสนับสนุนสิทธิพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
 - 1.3 ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรักความเข้าใจ และเหตุผล
 - 1.4 ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแบบองค์รวมอย่างสมดุลครบทุกด้าน
 - 1.5 ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
 - 1.6 ชี้นำการแสดงพฤติกรรมของเด็ก
 - 1.7 ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถในการรับรู้ และการเรียนรู้ของเด็ก
 - 1.8 สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
 - 1.9 จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
 - 1.10 ติดตามเฝ้าระวัง และสังเกตพัฒนาการเด็ก
2. แนวการจัดประสบการณ์
 - 2.1 สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับเด็กในวิถีชีวิตประจำวัน
 - 2.2 ดูแลสุขภาพอนามัย และตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย และจิตใจ รวมทั้งปกป้องคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัย
 - 2.3 จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
 - 2.4 เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
 - 2.5 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการ และพัฒนาการเด็กในรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลายผ่านการเล่น
 - 2.6 จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
 - 2.7 เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก
 - 2.8 สังเกตและติดตามการเจริญเติบโต และพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะพื้นฐานของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย โดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันและการเล่นของเด็ก ตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัย ดังนี้

3.1 การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมสุขนิสัยที่ดี ในเรื่องการรับประทานอาหาร การนอน การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝัง ลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัยและการแสดงมารยาทที่สุภาพ นุ่มนวลแบบไทย

3.2 การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ผ่าน ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการมองเห็น การได้ยินเสียง การลิ้มรส การได้กลิ่น และการสัมผัส จับต้องสิ่งต่างๆ ที่แตกต่างกันในด้านขนาด รูปร่าง ความยาว สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นมองตนเอง กับกระจกเงา การเล่นของเล่นที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน เป็นต้น

3.3 การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ-ตา เป็นกิจกรรมที่ฝึกความ แข็งแรงของกล้ามเนื้อ นิ้วมือให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือและตา รวมทั้งฝึกให้เด็กรู้จักคาดคะเน หรือระยะเวลาของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเทียบกับตัวเอง ในลักษณะใกล้กับไกล เช่น มองโมบายส์ที่มีสี และเสียง ร้อยลูกปัด เล่นพลาสติกสร้างสรรค์ เล่นหยอดบล็อกรูปทรงลงกล่อง ตอกหมุด โยนรับลูกบอล ตักน้ำหรือทรายใส่ภาชนะ เป็นต้น

3.4 การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขา มือกับนิ้วมือ และส่วนต่างๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วน โดยการจัด ให้เด็กเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก ตามความสามารถของวัย เช่น คืบ คลาน ยืน เดิน เล่นนิ้วมือ เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี วิ่งไล่จับ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนาม เล่นชิงช้า ม้าโยก ลากจูงของเล่นมีล้อ ขี่จักรยานสามล้อ เป็นต้น

3.5 การส่งเสริมด้านอารมณ์และจิตใจ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเลี้ยงดู ในการตอบสนองความต้องการของเด็กด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็ก เกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เช่น อุ้ม โอบ กอด ตอบสนองต่อความรู้สึกที่เด็กแสดงออก เป็นต้น

3.6 การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และบุคคลใกล้ชิด โดยการพูดคุยหยอกล้อหรือเล่นกับเด็ก หรือพาเด็ก ไปเดินเล่น นอกบ้าน พบปะเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ เช่น เล่นจ๊ะเอ๋ พาไปบ้านญาติ เป็นต้น

3.7 การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียงเลียนเสียงพูดของผู้คน เสียงสัตว์ต่าง ๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้ชิดและ ชื่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ตลอดจนรู้จักสื่อความหมายด้วยคำพูดและท่าทาง เช่น ชี้ชวนและสอนให้รู้จักชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ จากของจริง เล่านิทานหรือร้องเพลงง่ายๆ ให้ฟัง เป็นต้น

3.8 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดตามจินตนาการของตนเอง เช่น จิตเขียนวาดรูป เล่นสมมติทำกิจกรรมศิลปะ เล่นของเล่นสร้างสรรค์ เป็นต้น

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรประเมินทุกช่วงอายุ เพราะเด็กเล็กมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสมองอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วงขวบปีแรกและมีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติต่างๆ จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังและติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาเด็ก ควรสังเกตพัฒนาการเด็กจากคุณลักษณะตามวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละคนหากพบความผิดปกติ ต้องรีบพาไปพบแพทย์หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อหาทางแก้ไขหรือบำบัดฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด โดยมีหลักในการประเมินพัฒนาการ ดังนี้(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 96)

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
3. ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก

ในกิจกรรมต่าง ๆ และกิจวัตรประจำวันหรือสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดกับเด็ก

4. บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น

5. นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการเด็ก

พ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรใช้วิธีการ เครื่องมือ การบันทึกอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด วิธีการที่เหมาะสม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 98)

1. การสังเกต มี 2 วิธี คือ การสังเกตอย่างมีระบบ และการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ
2. การบันทึก มีหลายวิธีต่าง ๆ เช่น การบันทึกพฤติกรรม บันทึกประจำวัน แบบสำรวจรายการ และการบันทึกการเลือกของเด็ก

3. การสนทนา
4. การสัมภาษณ์
5. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล
6. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก

ข้อพึงปฏิบัติในการประเมินพัฒนาการ

1. ไม่นำแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดมาประเมินพัฒนาการของเด็ก เพราะการประเมินพัฒนาการมิใช่การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก
2. การประเมินผลงานของเด็ก ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องไม่เขียนเครื่องหมายใด ๆ ที่แสดงถึงผลการตัดสินผลงานนั้น ๆ กล่าวคือไม่ต้องทำเครื่องหมายดาว คะแนน สัญลักษณ์หน้ายิ้ม สัญลักษณ์หน้าร้องไห้ หรืออื่น ๆ ในผลงานของเด็ก
3. ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องมีความแม่นยำในพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กตามวัย จึงจะสามารถประเมินพัฒนาการเด็กได้ถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริง
4. การตีความผลงานเด็ก ควรทำหลังจากการสนทนากับเด็ก จนทราบความคิดหรือความในใจของเด็กที่แสดงผลงานในลักษณะเช่นนั้น เพราะผู้เลี้ยงดูเด็กมีความคิดต่างกัน บางครั้งผู้เลี้ยงดูเด็กอาจตีความหรือเข้าใจความคิดหรือจินตนาการของเด็กเป็นอย่างอื่นได้ ถ้าผู้เลี้ยงดูเด็กไม่ได้พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับผลงานนั้น

สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี) เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาเด็ก ตลอดจนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี โดยมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เหมาะสมกับวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย (เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษ สามารถปรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของเด็กแต่ละประเภท โดยเฉพาะเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด หากพบความผิดปกติต้องช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 22-24)

การเชื่อมต่อของการศึกษาปฐมวัย (เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี) กับการเรียนรู้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีจะเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการเตรียมตัวพ่อแม่ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กในการสร้างรอยต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ที่ได้ประสบการณ์จากบ้านสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพราะเด็กจะต้องปรับตัวในการสร้าง ความสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างไปจากบ้านการเชื่อมต่อซึ่งจะมีผล ให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ครอบครัวและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรปฏิบัติดังนี้

1. ครอบครัว

1.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นสิ่งสำคัญมากในการส่งต่อการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก ได้แก่ ข้อมูลด้านการเจริญเติบโตทางร่างกาย ได้แก่ ขนาด ความยาวเส้นรอบศีรษะ น้ำหนัก ส่วนสูงควรอยู่ในเกณฑ์ปกติ หากพบว่ามีภาวะผิดปกติ เช่น น้ำหนักน้อยอยู่ในเกณฑ์อันตราย ต้องรีบแก้ปัญหาโดยปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ข้อมูลด้านพัฒนาการของเด็ก ได้แก่ ความสามารถด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ข้อมูลด้านสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วย ได้แก่ ภาวะโภชนาการ ประวัติการได้รับภูมิคุ้มกันโรค บันทึกรการเจ็บป่วยในแต่ละช่วงวัย

1.2 บทบาทพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก ต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็ก เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิต ครอบครัวอย่างอบอุ่นมั่นคง มีการสื่อสารทางบวกระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีการปฏิบัติต่อกัน ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1 บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องตระหนักถึงการสร้างบรรยากาศ ของความรัก ความอบอุ่น มีความเป็นมิตร มีความเมตตาต่อเด็กและช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความ ไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับเด็ก

2.2 การจัดกิจกรรม ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม ใหม่ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดเตรียมของเล่นและสื่อเพื่อ การเล่นให้เด็กได้สำรวจ ค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่ๆ ตามลำพังและเป็นกลุ่มในสถานที่ปลอดภัย แต่ไม่ควรละทิ้งให้เด็กอยู่ตามลำพัง ให้คำชมเมื่อเด็กทำถูกต้อง แต่ไม่ลงโทษหรือดูว่าอย่างรุนแรง เมื่อทำไม่ถูกและควรอธิบายให้เด็กเข้าใจสิ่งสำคัญควรสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบ้านกับสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความใกล้ชิดระหว่างบ้านกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ทักษะคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 116-119)

1. หลักการจัดประสบการณ์

- 1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการความสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
- 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

- 2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการคือเหมาะสมกับอายุพัฒนาการระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือเด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- 2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้น ในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิเทศการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็น กิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กได้ทราบว่าแต่ละวันจะต้อง ทำอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรม ประจำวัน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 116-119)

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวันกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรม แต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาทีกิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุมการเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาทีทุกกิจกรรมควรมีความสมดุล ระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กกิจกรรม ที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มและ กิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องใช้กำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนักเพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันการเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ต้องให้ครอบคลุมในสิ่งต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนา ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก การเคลื่อนไหวและความคล่องแคล่วการใช้ อวัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมแบบบูรณาการการเล่นให้มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ และตา เครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ หยิบจับซ่อนส้อมใช้อุปกรณ์ศิลปะ หรือเล่นอิสระ กลางแจ้ง เครื่องเล่นสนาม ให้เด็กได้ใช้การตัดสินใจด้วยตนเองอย่างอิสระ

3.2.2 การพัฒนาอารมณ์จิตใจและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก มีวินัยในตนเองรับผิดชอบ ชื่อสัตย์ ประหยัดเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อแบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและศาสนา ที่นับถือจึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

3.2.3 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอเช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

3.2.4 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบจัดหมวดหมู่เรียงลำดับเหตุการณ์แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลองศึกษานอกสถานที่ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลายฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

3.2.5 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษา ให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.2.6 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กเล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

3.3 กิจกรรม 6 กิจกรรมหลักของเด็กปฐมวัย ในแต่ละวันอาจเรียกชื่อแตกต่างกันไป แต่ละหน่วยงาน

3.3.1 กิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุมประสบการณ์ภายในห้องเรียน

3.3.2 กิจกรรมสร้างสรรค์

3.3.3 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

3.3.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

3.3.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

3.3.6 เกมการศึกษา

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจสังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรมีหลักดังนี้(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 94)

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนเลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูล

หลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

จากการศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัย (เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สรุปได้ว่าเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ คือ เด็กปฐมวัยที่มีสภาพร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ หรือจิตใจที่แตกต่างจากเด็กปกติทั่วไป หรือมีประสบการณ์สำคัญในชีวิตที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงจนทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตและพัฒนาได้ตามศักยภาพที่แท้จริงของตนได้ การจัดการศึกษาให้เด็กได้รับพัฒนาการทุกด้านเป็นองค์รวมและการพัฒนาเด็กจะต้องอยู่บนพื้นฐานของระดับพัฒนาการในปัจจุบันของเด็กเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า หลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นคู่มือสำหรับสถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนา ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

สภาพแวดล้อมและบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ให้เด็กได้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง โดยการกำหนดให้เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/ เดือนเป็นตัวชี้วัดให้ทราบถึงความพึงพอใจต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง ซึ่งได้รวบรวมไว้ดังนี้

เพศ

เพศเป็นลักษณะทางกายภาพของบุคลิภาพที่แสดงถึงความเป็นชายและความเป็นหญิงย่อมมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเพศหญิงมีลักษณะที่มีความละเอียดอ่อน มีความเมตตาสงสาร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ชอบความสวยงาม มีอารมณ์อ่อนไหวและมีการควบคุมอารมณ์ และกิริยาได้น้อย สำหรับเพศชายมีลักษณะการคิดแบบกว้าง ถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ มีความก้าวร้าว มีความอดทนสูง กล้าหาญ กิริยาแข็งกระด้างทั้งคำพูดและความรู้สึก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญาธิ รัตตา (2557, หน้า 55-56) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นกชนาญ แก้วชื่น (2559, หน้า 68) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนในกลุ่มกึ่งบางกะเจ้า พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนในกลุ่มกึ่งบางกะเจ้า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศของผู้ปกครองที่ต่างกัน พบว่า ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่างกันต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยจึงกำหนดเพศของผู้ปกครองเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

อาชีพ

อาชีพเป็นลักษณะการดำรงชีพในสังคมของผู้ปกครองนักเรียนทั้งในหน่วยงานของข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับจ้าง และอื่นๆ เป็นการทำกิจกรรม การทำงาน หรือ การประกอบการใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและรายได้ เป็นงานที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยอาศัยแรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการต่าง ๆ กันไป โดยการมีอาชีพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในวิถีชีวิตและการดำรงชีพของบุคคล เพราะอาชีพสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว อาชีพจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว รวมไปถึงการเลี้ยงดูบุตรและธิดาคด้วย ทำให้อาชีพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน เนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งจังหวัดระยอง ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตราภรณ์ เอี่ยมสกุล และคณะ (2547, หน้า 74) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ธรรมประเสริฐ (2545, หน้า 72) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ระดับประถมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ที่มีอาชีพค้าขาย โรงเรียนเรียนรัฐวิสาหกิจและรับจ้าง มีความพึงพอใจการบริหารโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครองที่ต่างกัน พบว่า ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่างกันต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยจึงกำหนดอาชีพของผู้ปกครองมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

วุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา เป็นระดับการศึกษาของผู้ปกครองซึ่งแบ่งระดับการศึกษาของผู้ปกครองออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในขั้นพื้นฐานสามารถนำความรู้ในส่วนที่เรียนมาประกอบอาชีพได้ และปริญญาตรีขึ้นไป คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตและสร้างงานได้ บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาสูงจะเป็นคนที่มีคุณภาพสูงกว่า มีความตื่นตัวทางการศึกษาสูงกว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อความไว้วางใจ ความพึงพอใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต่างกัน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวุฒิการศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรา จันทรสุขสวัสดิ์ (2546,

หน้า 90) ได้ศึกษาความความหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทรา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าด้านการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเรียนการสอนด้านครูผู้สอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ วิเศษกิจ (2545, หน้า 69) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยรวมในแต่ละด้าน คือด้านวิชาการ ด้านการปกครองนักเรียน ด้านบริหารทั่วไป และด้านกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวุฒิการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่างกัน พบว่า ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่างกันต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยจึงกำหนดวุฒิการศึกษาของผู้ปกครองมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

อายุ

อายุเป็นระยะเวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ตามปีปฏิทิน เวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ ชั่วชีวิต ช่วงเวลานับตั้งแต่แรกเกิดหรือมีมาจนถึงเวลาที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรอายุของผู้ปกครองนักเรียนได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ น้อยกว่า 30 ปี ย่อมมีความคิด ความพึงพอใจในสิ่งที่เห็นปัจจุบัน และ 30 ปีขึ้นไป มีความคิดกว้างไกล และรู้จักการประยุกต์สิ่งต่าง ๆ ให้เข้ากับสังคมในปัจจุบัน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศา เสนแก้ว (2550, หน้า 99) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกตามอายุที่น้อยกว่า 30 ปี และมากกว่า 30 ปี พบว่า มีความพึงพอใจสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีความพึงพอใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป และสอดคล้องกับงานวิจัยศุภฤกษ์ เนื่องจางง (2552) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของการจัดการศึกษามีส่วนสำคัญ เนื่องจากคนที่มีอายุแตกต่างกันย่อมมีประสบการณ์และความสามารถที่แตกต่างกัน ตามความเชื่อของสังคมไทย คนที่มีอายุมากกว่าหรืออาวุโสกว่ามักจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์หลากหลาย และเป็นที่เชื่อฟังของผู้ที่อายุน้อยกว่า ดังนั้นความแตกต่างกันในด้านอายุของประชากรน่าจะมีส่วนทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่างกัน

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอายุของผู้ปกครองที่ต่างกัน พบว่า ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่างกันต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยจึงนำอายุของผู้ปกครองมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

รายได้/ เดือน

รายได้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตการทำงาน สถานะความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลหรือครอบครัวซึ่งแต่ละบุคคลหรือครอบครัวมีรายได้ที่แตกต่างกัน รวมทั้งการแสดงให้เห็นถึงประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้แบ่งรายได้/เดือน ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ต่ำกว่า 10,000 บาท/ เดือน คือ รายได้ของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพที่สุจริต โดยใช้ประสบการณ์ความรู้ความสามารถที่เรียนมา นำมาใช้ประกอบกับการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้นๆ และ 10,000 บาท/ เดือนขึ้นไป คือ รายได้ของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพที่สุจริต โดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ศาสตร์และศิลป์ คิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ สามารถเลือกงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเอง นำมาประกอบกับการทำงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วาง ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกันย่อมมีผลต่อความคิด การตัดสินใจที่แตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับ พิภูล อุบลทิพย์ (2547, หน้า 111) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิต“พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ ประไพ นิลน้อย (2548, หน้า 71) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัจจัยการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้/ เดือน ของผู้ปกครองที่ต่างกัน พบว่า ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่างกันต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยจึงนำรายได้/เดือนของผู้ปกครองมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

บุษรา นงศ์สวัสดิ์ (2547) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ โรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของ

ผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ โดยทำควบคู่กับการทำแบบประเมินพัฒนาการ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยผ่านการเล่น ด้านกิจกรรมส่งเสริมจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการที่ถูกต้อง ด้านการจัดกิจกรรมคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง เมื่อบุคคลเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาและอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุพจน์ สรณารายณ์ (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้ผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดเทศบาล ทั้งหมด 8 โรงเรียน จำนวน 1662 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 317 คน ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจในด้านการบริหารงานอาคารสถานที่มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และอันดับสุดท้ายได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

วารุณี ภาชนนท์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจจังหวัดพะเยา และศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากรและบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

สุนัน ชันทะสิทธิ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดประสบการณ์ รองลงมาได้แก่ การประเมินพัฒนาการและสื่อการเรียนรู้ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อม ด้านปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการจัดประสบการณ์ รองลงมาได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประเมินพัฒนาการ

จิราวุฒิ สีมารักษ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลยโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย รองลงมาคือ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากชุมชน

จุฑามาศ อาลัยสุข (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

Joyce (1992) ได้ศึกษาเรื่อง การหาเหตุผลของผู้ปกครองที่เลือกโรงเรียนชั้นประถม ของรัฐระหว่าง 2 รัฐ พบว่า ความคิดเห็นในการเลือกโรงเรียนมี 8 ประการ คือ คุณภาพครู ระเบียบ ของโรงเรียน วินัยของโรงเรียน หลักสูตรพิเศษ จริยธรรมของครู การประเมินความสามารถของครู ความรับผิดชอบของโรงเรียน และมีแนวการสอนที่หลากหลาย ความเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการองค์การในโรงเรียน มี 8 ประการ คือ การเป็นระบบการกระจายอำนาจ มีอิสระแบบเอกชน ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามที่ต้องการมีลักษณะเป็นผู้นำมีอิทธิพลต่อการแข่งขันสูง มีความสัมพันธ์ชุมชนดี และมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

Barnes (1995) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องการ มีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตาม อุดมคติดังกล่าว และได้พบว่าผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน การศึกษารุ่นนี้ให้หลักฐานเพิ่มเติมว่า บิดา มารดา ชาวอเมริกัน-อัฟริกัน มีความประสงค์ที่จะมีสิทธิ

มีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนลูก ๆ ของตน ซึ่งต้องบ่งชี้ว่า บิดา มารดา ชาวอเมริกัน-แอฟริกัน เห็นคุณค่าของการศึกษาและเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาของผู้ปกครองด้วย

Callard (1979) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน พบว่าผู้บริหารที่มุ่งเพิ่มความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน จะต้องสร้างความเข้าใจกับ บิดา มารดา และต้องยอมรับว่า ความหวังของบิดา มารดา ต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนสัมพันธ์กับการเพิ่มแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

Henderson and et al. (2007) ได้วิจัยเรื่อง ความเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครอง และสถานศึกษา มีส่วนเชื่อมโยงกับความสำเร็จในการศึกษาของนักเรียน พบว่าสถานศึกษา ที่ให้ความสำคัญต่อการเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครอง จะได้รับความนับถือและไว้วางใจจากชุมชน บุคลากรของสถานศึกษา และครอบครัว สถานศึกษามักจะมีบุคลากรที่มีกำลังใจดี และได้รับการชื่นชมสนับสนุนจากครอบครัวสูง และประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นตัวชี้วัด คุณภาพและความสำเร็จสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน และมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและให้ความสำคัญต่อการดำเนินงาน ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งนับว่าสำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน ซึ่งเป็นที่ยอมรับทางด้านวิชาการแล้ว นับว่าวัยนี้เหมาะสมกับการวางพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้านให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งพื้นฐานดังกล่าวจะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ-อารมณ์สังคม และสติปัญญา ซึ่งผู้ดูแลเด็กต้องให้ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ในทุก ๆ ด้าน และมีความสัมพันธ์ที่ต้องส่งเสริมซึ่งกันและกันจึงก่อให้เกิดผลดีในทุกด้านของเด็ก และจัดการศึกษาให้สนองตอบต่อความต้องการของชุมชนด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามเพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำนวน 170 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ซึ่งได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดอาชีพของผู้ปกครองเป็นเกณฑ์การสุ่ม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	35	24
ธุรกิจส่วนตัว	40	28
เกษตรกรกรรมและอื่น ๆ	95	66
รวม	170	118

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาเอกสารมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง ใน 6 ด้าน จำนวนทั้งหมด 40 ข้อ ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน 3 ข้อ
2. ด้านบุคลากร	จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	จำนวน 10 ข้อ
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	จำนวน 8 ข้อ
8. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน 2 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (1976, p. 189) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามกรอบแนวคิดตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน คือ
 - 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 2) ด้านบุคลากร
 - 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
 - 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
 - 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
 - 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
 2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสร้างแบบสอบถาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบรายละเอียดเนื้อหา เสนอแนะ แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือ และการใช้ภาษา ให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสม
 3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ที่ได้รับการตรวจสอบ เสนอแนะปรับปรุงแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา ความชัดเจน ความเหมาะสมในการใช้ภาษา เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ที่สุด โดยตารางค่า IOC ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย
 - 3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 3.2 ดร.วุฒิสักดิ์ ชีระวิทย์ อาจารย์พิเศษ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 3.3 นางสาวเสาวณี สุทสนธิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง
- หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดมุ่งหมาย (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยนำแบบประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน มาคิดแปลความหมายไว้ดังนี้

คะแนน 0 หมายถึง ข้อความที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

คะแนน +1 หมายถึง ข้อความที่แน่ใจว่าสอดคล้อง

คะแนน -1 หมายถึง ข้อความที่แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องควรมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์ ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าดัชนี อยู่ระหว่าง .67-1.00

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะและนำไปเสนอประธานคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability)

6. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204)

7. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมโดยแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .44-.91 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยแอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูล ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล แก่ง จังหวัดระยอง เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม จำนวน 118 ฉบับ ให้กับผู้ปกครองในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 118 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ทุกฉบับ
4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 118 ฉบับ ลงรหัสให้คะแนน ประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดไปตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครอง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 102) ในการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้จากแบบสอบถาม โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้
 - 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t -test)

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามอาชีพ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองของผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- n แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
- SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t-distribution)
- F แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบ (F-distribution)
- p แทนค่าความน่าจะเป็น (Probability)
- SS แทนผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง (Sum of squares)
- MS แทน ค่าความแปรปรวน (Mean square)
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
- * แทนระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/ เดือน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยจำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม

และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) โดยวิเคราะห์เป็นรายด้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตาม เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ แต่ละด้านและโดยรวม โดยการทดสอบค่าที (t -test) จำแนกตามรายได้/เดือน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง และรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน

รายการ	จำนวน (118)	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	33	28.00
เพศหญิง	85	72.00
รวม	118	100.00
อาชีพ		
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	20.30
ธุรกิจส่วนตัว	28	23.80
เกษตรกรกรรมและอื่น ๆ	66	55.90
รวม	118	100.00
วุฒิการศึกษา		
ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี	68	57.60
ระดับปริญญาตรีขึ้นไป	50	42.40
รวม	118	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (118)	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	14	11.90
30 ปี ขึ้นไป	104	88.10
รวม	118	100.00
รายได้/เดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน	22	18.60
10,000 บาท/เดือนขึ้นไป	96	81.40
รวม	118	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 เพศชาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอื่น ๆ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 55.90 อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 และมีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 57.60 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 ส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปี ขึ้นไป จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 88.10 และมีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 และส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000 บาท/เดือนขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 81.40 และมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่บ้านเนินสำราญสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยจำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยวิเคราะห์เป็นรายด้าน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการ
บริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง
จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.25	0.30	มาก	5
2. ด้านบุคลากร	4.43	0.22	มาก	3
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.99	0.18	มาก	6
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.53	0.16	มากที่สุด	1
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน	4.50	0.21	มาก	2
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.42	0.37	มาก	4
รวม	4.35	0.09	มาก	-

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง
โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากยกเว้นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ใน
ระดับมากที่สุด โดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและ
การสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ
การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารกำหนดนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุน โดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน กำกับดูแล การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไป อย่างมีคุณภาพ	3.78	0.69	มาก	3
2. มีการจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ โดยคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบของกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นอย่างโปร่งใส	4.64	0.48	มากที่สุด	1
3. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการบริหารงาน ด้านต่าง ๆ ภายในองค์กร ได้อย่างเหมาะสม	4.35	0.48	มาก	2
รวม	4.25	0.30	มาก	-

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นมีการจัดสรร
งบประมาณต่าง ๆ โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นอย่างโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด
การบริหารงานด้านต่าง ๆ ภายในองค์กร ได้อย่างเหมาะสม ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหาร
กำหนดนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุน โดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน กำกับดูแลการดำเนินงาน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ
การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ด้านบุคลากร

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ ด้านบุคลากร	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ครูผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ทางการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย	4.95	0.22	มากที่สุด	1
2. ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย	4.32	0.61	มาก	5
3. ครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมต่อ จำนวนเด็ก	4.20	0.73	มาก	6
4. ครูผู้ดูแลเด็กมีการพัฒนาตนเอง อบรม และแสวงหา ความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา	4.35	0.59	มาก	3
5. ครูผู้ดูแลเด็กมีความประพฤติและบุคลิกภาพที่ดี ไม่เสื่อมเสีย ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับเด็ก	4.73	0.45	มากที่สุด	2
6. มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ของเด็กอย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.64	มาก	4
7. มีการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ เหลือใช้ และหาง่ายในท้องถิ่น	4.12	0.42	มาก	7
รวม	4.43	0.22	มาก	-

จากตารางที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง
ด้านบุคลากร โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 อันดับ คือ ครูผู้ดูแลเด็กมีการพัฒนาตนเอง อบรม และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา
มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการพัฒนาเปลี่ยนแปลง

ของเด็กอย่างสม่ำเสมอ และครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีการผลิตสื่อการเรียน การสอน โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์เหลือใช้ และหาภายในท้องถิ่น ตามลำดับ ยกเว้นครูผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยและครูผู้ดูแลเด็กมีความประพฤติ และบุคลิกภาพที่ดี ไม่เสื่อมเสีย ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองทางด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในพื้นที่มีขนาดเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย	3.84	0.65	มาก	7
2. รั้ว อาคาร ประตู หน้าต่าง มีความมั่นคงและแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี	3.82	0.69	มาก	8
3. โรงอาหารสะอาด มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่าง เหมาะสมอุปกรณ์เครื่องใช้เพียงพอ และเหมาะสมกับเด็ก	3.62	0.61	มาก	9
4. ห้องเรียนจัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน มีแสงสว่างเพียงพอที่เหมาะสมกับ การจัดการเรียนรู้	4.20	0.50	มาก	4
5. มีพื้นที่ใช้สอยในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของเด็กโดยแยกเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม	4.34	0.48	มาก	1
6. จัดให้มีห้องส้วมที่สะอาด เพียงพอและเหมาะสมกับ ตัวเด็ก	3.35	0.83	ปาน กลาง	10
7. มีการจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด สะดวก ปลอดภัย และเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก	4.10	0.53	มาก	5
8. สิ่งแวดล้อมบริเวณภายในและภายนอกศูนย์พัฒนา เด็กเล็กไม่เป็นมลพิษก่อให้เกิดอันตรายกับเด็ก	4.28	0.45	มาก	3

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	n = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
9. มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็ก โดยการให้ ความร่วมมือจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างสม่ำเสมอ	4.29	0.45	มาก	2
10. มีการติดตั้งระบบ อุปกรณ์ความปลอดภัยภายใน และมีมาตรการเตรียมความพร้อมในสถานการณ์ฉุกเฉิน อย่างต่อเนื่อง	4.08	0.51	มาก	6
รวม	3.99	0.18	มาก	-

จากตารางที่ 7 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือมีพื้นที่ใช้สอยในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของเด็ก โดยแยกเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมมีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็ก โดยการให้ความร่วมมือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างสม่ำเสมอและสิ่งแวดล้อมบริเวณภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เป็นมลพิษก่อให้เกิดอันตรายกับเด็ก ยกเว้นจัดให้มีห้องส้วมที่สะอาด เพียงพอและเหมาะสมกับตัวเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการ
บริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินตำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง
จังหวัดระยอง ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินตำราญ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับวัย และจัดการเรียนการสอน ตามแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยให้สอดคล้อง กับสังคมและวัฒนธรรม	4.65	0.53	มากที่สุด	4
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น และกิจกรรม ที่ส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ ที่เหมาะสมกับวัย	4.88	0.32	มากที่สุด	1
3. มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสืบสานประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	4.63	0.49	มากที่สุด	5
4. มีการประเมินพัฒนาการเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริม ศักยภาพของเด็กให้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย สังคมอารมณ์-จิตใจ และสติปัญญา)	4.47	0.50	มาก	6
5. มีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน (วัด,สวนยาง,ฟาร์มเห็ด ฯ)	4.72	0.45	มากที่สุด	3
6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรง ชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข	4.74	0.44	มากที่สุด	2
7. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน	4.41	0.49	มาก	8
8. มีจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย	4.46	0.50	มาก	7
9. มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ทันสมัย และเหมาะสมต่อพัฒนาการของเด็ก	4.35	0.62	มาก	9
10. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และวิธีการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน อย่างสม่ำเสมอ	4.03	0.39	มาก	10
รวม	4.53	0.16	มาก	-

จากตารางที่ 8 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น และกิจกรรม ที่ส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จินตนาการที่เหมาะสมกับวัยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขและมีการจัดกิจกรรมให้เด็ก ได้เรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน (วัด,สวนยาง,ฟาร์มเห็ด ฯ) ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และวิธีการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน อย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในชุมชนท้องถิ่น ให้ทราบ อย่างทั่วถึง	4.31	0.70	มาก	7
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ	4.84	0.41	มากที่สุด	2
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการเรียนรู้โดยนำวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับเด็กจาก ประสบการณ์ตรง	4.10	0.70	มาก	8
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน สนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็น ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง	4.52	0.50	มากที่สุด	4

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับชุมชนท้องถิ่นจัดกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ ความสามัคคี ด้านกีฬา ตามประเพณีท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	4.86	0.34	มากที่สุด	1
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการด้านอาคารสถานที่ แก่ชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ และการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ของชุมชน	4.62	0.49	มากที่สุด	3
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ โดยให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.34	0.59	มาก	6
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมชี้แจง ให้ ผู้ปกครอง และชุมชนได้แสดงความคิดเห็น ในด้านต่าง ๆ และนำความคิดเห็นดังกล่าวมาพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์ต่อไป	4.42	0.51	มาก	5
รวม	4.50	0.21	มาก	-

จากตารางที่ 9 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับชุมชนท้องถิ่น
จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ ความสามัคคี ด้านกีฬาตามประเพณีท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานงานให้ผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม
ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการ
ด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชน ในวันสำคัญต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการเรียนรู้โดยนำวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาให้ความรู้กับเด็กจากประสบการณ์ตรงอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ
การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการพัฒนาเด็กโดยผ่านกิจกรรมกีฬา สันทนาการ ดูงาน ฯ	4.75	0.43	มากที่สุด	1
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้าน พัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยกัน	4.08	0.67	มาก	2
รวม	4.50	0.21	มาก	-

จากตารางที่ 10 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองด้านส่งเสริมเครือข่าย
การพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้าง
เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเด็กโดยผ่านกิจกรรมกีฬา สันทนาการดูงาน ฯ อยู่ในระดับมาก
ที่สุดส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านพัฒนาการ
เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยกัน
อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตาม
เพศ วุฒิการศึกษา อายุรายได้/เดือน แต่ละด้านโดยรวม โดยการทดสอบค่าที (*t*-test) จำแนก
ตามอาชีพ โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง
ต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ	ชาย		หญิง		ชาย		หญิง	
	<i>n</i> = 33		<i>n</i> = 85		<i>n</i> = 33		<i>n</i> = 85	
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.28	0.28	มาก	4	4.25	0.31	มาก	5
2. ด้านบุคลากร	4.27	0.22	มาก	5	4.49	0.20	มาก	3
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย	3.94	0.14	มาก	6	4.01	0.19	มาก	6
4. ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร	4.49	0.16	มาก	2	4.55	0.16	มากที่สุด	1
5. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน	4.51	0.26	มากที่สุด	1	4.50	0.19	มาก	2
6. ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.41	0.36	มาก	3	4.42	0.37	มาก	4
รวม	4.30	0.08	มาก	-	4.37	0.09	มาก	-

จากตารางที่ 11 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง
จำแนกตามเพศ ปรากฏผลดังนี้

เพศชายมีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน
เรียงจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรด้านส่งเสริมเครือข่าย
การพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร และด้านอาคาร
สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาค
ส่วนอยู่ในระดับมากที่สุด

เพศหญิงมีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ยกเว้น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ	ชาย <i>n</i> = 33		หญิง <i>n</i> = 85		<i>t</i>	<i>p</i>
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	4.28	0.28	4.25	0.31	0.41	0.68
2. ด้านบุคลากร	4.27	0.22	4.49	0.20	-5.28*	0.00
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.94	0.14	4.01	0.19	-2.12*	0.04
4. ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร	4.49	0.16	4.55	0.16	-1.79	0.08
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน	4.51	0.26	4.50	0.19	0.15	0.88
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย	4.41	0.36	4.42	0.37	-0.19	0.85
รวม	4.30	0.08	4.37	0.09	-3.94*	0.00

**p* < .05

จากตารางที่ 12 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านบุคลากร และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล แกลง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความพึงพอใจ ของผู้ปกครอง ต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ	ต่ำกว่า		ระดับ		ปานกลาง		ระดับ		ปริญญาตรี ขึ้นไป	
	ปริญญาตรี		ระดับ	อันดับ	n = 50		ระดับ	อันดับ		
	\bar{X}	SD			\bar{X}	SD				
1. ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.25	0.31	มาก	5	4.25	0.30	มาก	5		
2. ด้านบุคลากร	4.43	0.20	มาก	3	4.43	0.26	มาก	3		
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	4.00	0.19	มาก	6	3.99	0.16	มาก	6		
4. ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร	4.55	0.14	มากที่สุด	1	4.52	0.19	มากที่สุด	1		
5. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน	4.52	0.19	มากที่สุด	2	4.47	0.25	มาก	2		
6. ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.43	0.36	มาก	4	4.40	0.39	มาก	4		
รวม	4.36	0.08	มาก	-	4.33	0.10	มาก	-		

จากตารางที่ 13 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้านบุคลากรด้านส่งเสริม เครื่องข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้านบุคลากรด้านส่งเสริม เครื่องข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวม
และรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ	ต่ำกว่า ปริญญาตรี <i>n</i> = 68		ปริญญาตรี ขึ้นไป <i>n</i> = 50		<i>t</i>	<i>p</i>
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
	1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.25	0.31	4.25		
2. ด้านบุคลากร	4.43	0.20	4.43	0.26	0.12	0.91
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	4.00	0.19	3.99	0.16	0.39	0.70
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.55	0.14	4.52	0.19	0.98	0.33
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน	4.52	0.19	4.47	0.25	1.24	0.22
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.43	0.36	4.40	0.39	0.49	0.63
รวม	4.36	0.08	4.33	0.10	1.41	0.16

จากตารางที่ 14 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตาม
วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง
ต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ	น้อยกว่า 30 ปี $n = 14$		ระดับ		อันดับ		30 ปีขึ้นไป $n = 104$		ระดับ		อันดับ	
	\bar{X}	SD			\bar{X}	SD						
1. ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.19	0.22	มาก	5	4.26	0.31	มาก	5				
2. ด้านบุคลากร	4.31	0.18	มาก	4	4.45	0.22	มาก	3				
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	4.01	0.17	มาก	6	3.99	0.18	มาก	6				
4. ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร	4.50	0.17	มาก	2	4.54	0.16	มากที่สุด	1				
5. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน	4.60	0.19	มากที่สุด	1	4.49	0.21	มาก	2				
6. ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.34	0.06	มาก	3	4.35	0.09	มาก	4				
รวม	4.34	0.06	มาก	-	4.35	0.09	มาก	-				

ตารางที่ 15 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง
จำแนกตามอายุ ปรากฏผลดังนี้

ผู้ปกครองที่มีอายุ น้อยกว่า 30 ปี มีความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วม
และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองที่มีอายุ 30 ปี ขึ้นไป มีความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วนด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ยกเว้น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามอายุ

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ	น้อยกว่า 30 ปี <i>n</i> = 14		30 ปีขึ้นไป <i>n</i> = 104		<i>t</i>	<i>p</i>
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
	1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.19	0.22	4.26		
2. ด้านบุคลากร	4.31	0.18	4.45	0.22	-2.22*	0.03
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย	4.01	0.17	3.99	0.18	0.51	0.61
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.50	0.17	4.54	0.16	-0.81	0.42
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน	4.60	0.19	4.49	0.21	1.81	0.07
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.34	0.06	4.35	0.09	0.48	0.63
รวม	4.34	0.06	4.35	0.09	-0.45	0.66

**p* < .05

จากตารางที่ 16 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง
ต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้/ เดือน

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ	ต่ำกว่า				10,000 บาท ขึ้นไป			
	10,000 บาท		ระดับ	อันดับ	ระดับ		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD			\bar{X}	SD		
1. ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.26	0.29	มาก	5	4.25	0.30	มาก	5
2. ด้านบุคลากร	4.37	0.19	มาก	3	4.44	0.23	มาก	3
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.99	0.14	มาก	6	3.99	0.19	มาก	6
4. ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร	4.51	0.14	มากที่สุด	2	4.54	0.17	มากที่สุด	1
5. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน	4.57	0.19	มากที่สุด	1	4.49	0.22	มาก	2
6. ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.36	0.38	มาก	4	4.43	0.37	มาก	4
รวม	4.34	0.06	มาก	-	4.35	0.10	มาก	-

จากตารางที่ 17 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองจำแนกตามรายได้
ปรากฏผลดังนี้

ผู้ปกครองที่มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน มีความพึงพอใจโดยรวมมีรายด้าน
อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านบุคลากร
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน
จากทุกภาคส่วนและด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,000 บาท/ เดือนขึ้นไป มีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ยกเว้นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามรายได้/ เดือน

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ	ต่ำกว่า 10,000 บาท <i>n</i> = 14		10,000 บาท ขึ้นไป <i>n</i> = 104		<i>t</i>	<i>p</i>
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
	1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.26	0.29	4.25		
2. ด้านบุคลากร	4.37	0.19	4.44	0.23	-1.37	.18
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.99	0.14	3.99	0.19	-0.02	.99
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.51	0.14	4.54	0.17	-0.77	.44
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน	4.57	0.19	4.49	0.22	1.76	.08
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.36	0.38	4.43	0.37	-0.79	.43
รวม	4.34	0.06	4.35	0.10	-0.34	.74

จากตารางที่ 18 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้/ เดือน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ <i>n</i> = 24		ระดับ		อันดับ		ธุรกิจส่วนตัว <i>n</i> = 28		ระดับ		อันดับ		เกษตรกรรวมและอื่น ๆ <i>n</i> = 66		ระดับ		อันดับ	
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ		
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.24	0.30	มาก	5	4.29	0.27	มาก	5	4.25	0.32	มาก	5						
2. ด้านบุคลากร	4.43	0.19	มาก	3	4.39	0.28	มาก	4	4.44	0.21	มาก	3						
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.97	0.15	มาก	6	4.02	0.14	มาก	6	3.99	0.20	มาก	6						
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.51	0.14	มากที่สุด	1	4.55	0.16	มากที่สุด	1	4.53	0.17	มากที่สุด	1						
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	4.46	0.28	มาก	2	4.50	0.22	มาก	2	4.52	0.19	มากที่สุด	2						
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.38	0.42	มาก	4	4.48	0.29	มาก	3	4.41	0.38	มาก	4						
รวม	4.32	0.09	มาก	-	4.36	0.09	มาก	-	4.35	0.09	มาก	-						

จากตารางที่ 19 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามอาชีพ ปรากฏผลดังนี้

ผู้ปกครองที่มีอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน แล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านบุคลากรด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ยกเว้น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน แล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ยกเว้น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรกรรมและอื่น ๆ มีความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ยกเว้น ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการ
 บริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	0.39	2	0.02	0.21	.81
	ภายในกลุ่ม	10.56	115	0.09		
	รวม	10.60	117			
2. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	0.049	2	0.02	0.48	.62
	ภายในกลุ่ม	5.79	115	0.05		
	รวม	5.83	117			
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.64	.53
	ภายในกลุ่ม	3.69	115	0.03		
	รวม	3.73	117			
4. ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	0.02	2	0.01	0.30	.75
	ภายในกลุ่ม	3.05	115	0.03		
	รวม	3.07	117			
5. ด้านการมีส่วนร่วมและ การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	ระหว่างกลุ่ม	0.06	2	0.03	0.67	.52
	ภายในกลุ่ม	5.28	115	0.05		
	รวม	5.34	117			
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	0.17	2	0.08	0.60	0.56
	ภายในกลุ่ม	15.82	115	0.14		
	รวม	15.99	117			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.02	2	0.01	1.00	.37
	ภายในกลุ่ม	0.94	115	0.01		
	รวม	0.96	117			

จากตามรางที่ 20 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตาม เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำนวน 118 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาราง Krejcie and Morgan (1970, p. 608) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ใช้กรอบแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกออกเป็น 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ และรายได้/เดือน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง ใน 6 ด้าน จำนวนทั้งหมด 40 ข้อ โดยแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .44-.91 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจาก

คะแนนเฉลี่ยมากไปหน่อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้าน และรายข้อสรุปผล ได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นมีการจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อย่างโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการบริหารงาน ด้านต่าง ๆ ภายในองค์กรได้อย่างเหมาะสม ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุน โดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ครูผู้ดูแลเด็ก มีการพัฒนาตนเอง อบรม และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา มีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง เด็กกับผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม การพัฒนาเปลี่ยนแปลงของเด็กอย่างสม่ำเสมอ และ ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่เหมาะสม ตามวัยส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีการผลิตสื่อการเรียน การสอนโดยใช้วัสดุ อุปกรณ์เหลือใช้ และหาง่ายในท้องถิ่น ตามลำดับ ยกเว้นครูผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ทางการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยและครูผู้ดูแลเด็กมีความประพฤติและบุคลิกภาพที่ดี ไม่เสื่อมเสีย ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีพื้นที่ใช้สอยในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของเด็ก โดยแยกเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมมีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็กโดยการให้ความร่วมมือ โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างสม่ำเสมอและสิ่งแวดล้อมบริเวณภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่เป็นมลพิษก่อให้เกิดอันตรายกับเด็ก ยกเว้นจัดให้มีห้องส้วมที่สะอาด เพียงพอและเหมาะสม กับตัวเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและ รายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น และกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จินตนาการที่เหมาะสมกับวัยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขและมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน (วัด, สวนยาง, ฟาร์มเห็ด ฯ) ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และวิธีการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับชุมชนท้องถิ่นจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ ความสามัคคี ด้านกีฬาตามประเพณีท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานงานให้ผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการเรียนรู้โดยนำวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับเด็กจากประสบการณ์ตรง ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการเรียนรู้โดยนำวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับเด็กจากประสบการณ์ตรงอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเด็กโดยผ่านกิจกรรมกีฬา กีฬา คณิตศาสตร์ ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยกัน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านบุคลากรและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ

และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริม
เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามอาชีพ
โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตาม
วุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุ
โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านบุคลากร แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตาม
รายได้/เดือน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมา
อภิปราย ดังนี้

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก เรียงจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้านบุคลากรด้านส่งเสริมเครือข่าย
การพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคาร สถานที่
สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีนโยบายด้านการพัฒนาครู
และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับ
การเป็นวิชาชีพครู ทำให้ได้ครูผู้ดูแลเด็กที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และมีทักษะ
ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ประกอบกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนด
วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนา สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง ทำให้ผู้บริหาร ครู

และบุคลากรทางการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล
 แกลงสามารถดำเนินงานตามแผนงานที่งานที่กำหนดได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ความพึงพอใจ
 ของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ
 ธวัชชัย สีมานพ (2558, หน้า 89) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงาน
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพนานิคม อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง พบว่า ผู้ปกครอง
 มีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากประธานคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการบริหารจัดการ ประกอบกับคณะกรรมการ
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเป็นผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์ และมีความสามารถในการตัดสินใจ ทำให้
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาซึ่งสามารถ
 นำมาปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อติศา เสนแก้ว (2550) ได้ศึกษา ความพึงพอใจ
 ของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อวิเคราะห์ข้อมูล
 เป็นรายด้านและรายข้อสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครอง
 ต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง
 จังหวัดระยอง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ
 คือ มีการจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบของ
 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอย่างโปร่งใส หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการบริหารงาน
 ด้านต่าง ๆ ภายในองค์กรได้อย่างเหมาะสม และผู้บริหารกำหนดนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุน
 โดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไป
 อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นบุคคล
 ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ อย่างเห็นได้ชัด และหัวหน้า
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ภายในองค์กรได้อย่างเหมาะสม
 มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้อย่าง
 มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ความพึงพอใจ ของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ
 อติศา เสนแก้ว (2550) ได้ทำการศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของ
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน

ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวดี ชัยกิตติธรรม (2546, หน้า 59-53) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนปฐมวัย ศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแจ้ง เทศบาลตำบลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครอง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด-มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย คือ ครูผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาสาขาการศึกษา ปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็กมีความประพฤติและบุคลิกภาพที่ดีไม่เสื่อมเสีย ประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กมีการพัฒนาตนเอง อบรม และแสวงหาความรู้เพิ่มเติม อยู่ตลอดเวลา มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม การพัฒนาเปลี่ยนแปลงของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอและ เหมาะสมต่อจำนวนเด็ก และมีการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์เหลือใช้ และ ง่ายในท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน ต่างๆ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กได้ และปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่งผลให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์วัลย์ ธาดาววิทย์ (2555) ได้ศึกษา ความพึงพอใจ ของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวม และรายข้อด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ความพึงพอใจ ของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด-มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือมีพื้นที่ใช้สอย ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของเด็ก โดยแยกเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมมีการส่งเสริมสุขภาพ

อนามัยของเด็กโดยการให้ความร่วมมือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างสม่ำเสมอ และสิ่งแวดล้อมบริเวณภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เป็นมลพิษก่อให้เกิดอันตรายกับเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง คือ จัดให้มีห้องส้วมที่สะอาด เพียงพอและเหมาะสมกับตัวเด็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในพื้นที่ที่ไม่เสี่ยงอันตราย รั้ว อาคารมีความมั่นคงแข็งแรง สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกร่มรื่นเหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็กอย่างเป็นประจำและเน้นเรื่องความปลอดภัยภายในอาคารโดยมีมาตรการเตรียมความพร้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สีมานพ (2558, หน้า 88) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพนานิคม อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี อิงมั่น (2556, หน้า 73) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนพันธะวัฒนากรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนพันธะวัฒนากรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สน ศิระวงษ์ (2544, หน้า 86) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทราพบว่า ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น และกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการที่เหมาะสมกับวัยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขและมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน (วัด, สวนยาง, ฟาร์มเห็ด ฯ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา จัดกิจกรรมเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอน ส่งเสริมการสืบสานประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย และมีการประเมินพัฒนาการเด็กตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ทำให้เด็กได้เรียนรู้จากกิจกรรมในห้องเรียนและชุมชนท้องถิ่นของตนเองมากขึ้นและมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยอย่างเห็นได้ชัด ส่งผลให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย ของ วิจารณ์ เจริญรูป (2558) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับชุมชนท้องถิ่นจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ ความสามัคคี ด้านกีฬาตามประเพณีท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานงานให้ผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จึงมีการส่งเสริมให้ครูผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการเป็นคณะกรรมการศูนย์รวมกันในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความสามัคคีอย่างต่อเนื่อง และมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ในเรื่องต่าง ๆ มีการปฐมนิเทศผู้ปกครองชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สีมานพ (2558) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพนานิคม นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริย์วัลย์ ธาดาวรวิทย์ (2555) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก โดยผ่านกิจกรรมกีฬา ทัศนศึกษาดูงาน ฯ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กด้วยกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ความร่วมมือประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชน หน่วยงานต่าง ๆ ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก จัดให้มีการและเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนา เด็กให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาเด็ก โดยผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ร่วมกันสร้างเครือข่ายประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยกัน และโรงเรียนใกล้เคียง โดยผ่านการจัดกิจกรรมกีฬา ทัศนศึกษาดูงาน ฯ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ นำมาพัฒนาเด็กให้มีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวีชัชย์ สีมานพ (2558, หน้า 89) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพนานิคม อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยองพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณมา สะแหละ (2547, หน้า 72-76) พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านบุคลากรและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ มีการสรรหาบุคลากร โดยการสอบคัดเลือกเจ้าหน้าที่ และบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ตรงตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย มีความละเอียดรอบคอบในการทำงานและสามารถประดิษฐ์ประยุกต์ใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ สร้างสรรค์ผลงาน ช่อมแซม ตกแต่งอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ทำให้ผู้ปกครองเพศหญิงมีความพึงพอใจในด้านบุคลากรและด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยมากกว่าเพศชาย ส่วนด้านการบริหารจัดการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วนและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ช่วยกันส่งเสริมผู้เรียน ให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนงศักดิ์ บักโคทานัง (2557) ได้ทำการศึกษา การบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านบุคลากรและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ปรียาภรณ์ รัตนา (2557) ได้ทำการศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านบุคลากรและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนในอาชีพต่าง ๆ ชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา แนวทางในการจัดการเรียนรู้ แนวทางในการบริหาร และการสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เด็กได้มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการเหมาะสมกับวัย กับบุตรหลานของตน ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเนินสำราญ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัย อติสา เสนแก้ว (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยรวมแตกต่างกัน โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิฏฐิวัชรธน์ วิยาภรณ์ (2550) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของ โรงเรียนอนุบาล

เมืองใหม่ชลบุรี สังกัดการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญมีระดับการศึกษา ความรู้ วุฒิภาวะ ความเข้าใจในการบริหารงานของศูนย์ และผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมมือกันในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกความปลอดภัย งบประมาณในการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษา และเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำทิพย์ เชียงยืน (2552) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว พบว่า การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกุล อุบลทิพย์ (2547) ได้ศึกษา ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการที่เหมาะสมตามวัย ฝึกพัฒนาทักษะต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตในด้านสังคม และด้านสติปัญญา เน้นให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ส่วนด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่อายุ 30-60 ปี ไม่สนใจข่าวสารสัมพันธ์ต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรับผิดชอบในการรับ-ส่ง บุตรหลาน มุ่งประกอบอาชีพเพื่อฐานะ

ทางครอบครัวไม่มีเวลาพูดคุยกับครูไม่เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้ไม่ทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับครูและจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพล มีสติ (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาตั้ง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาตั้ง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคายไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูริรัช มีแก้ว (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการให้บริการของสถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ศึกษารณิเฉพาะภายในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้/เดือนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ที่แตกต่างกัน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในโครงการต่าง ๆ ร่วมกันจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จัดทำหลักสูตร ภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักประเพณี วัฒนธรรมชาวบ้าน วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม หลักเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้การดำเนินงานของศูนย์มีการบริหารงานจัดสรรงบประมาณใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สิมามพล (2558) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพนานิคม อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง พบว่า การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลพนานิคม อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สน ศิระวงษ์ (2554) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองตะเกรา อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองตะเกรา อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปปฏิบัติ

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุนโดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ
2. ด้านบุคลากรผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุ อุปกรณ์เหลือใช้และหาง่ายในท้องถิ่น เพื่อให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อโดยนำวัสดุที่มีจากท้องถิ่นมาผลิตเป็นสื่อการเรียนให้สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์สอน
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้บริหารควรจัดให้มีห้องส้วมที่สะอาด เพียงพอและเหมาะสมกับตัวเด็ก เพื่อให้ถูกสุขลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานที่สาธารณสุขกำหนด
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และวิธีการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวรอบตัว หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รู้จักการคิดตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง ให้เด็กได้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้โดยนำวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับเด็กจากประสบการณ์ตรง เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกัน ทำให้เด็กได้รู้จักวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยผู้บริหารควรจัดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยกันเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อองค์กรและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยและมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ
2. ควรศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยองด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น. (2547). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ข). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี)*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงมหาดไทย. (2547). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: วิทีซีคอมมิวนิเคชั่น.
- กาญจน์ เรืองมนตรี. (2543). *เอกสารประกอบการบรรยายในชั้นเรียน*. มหาสารคาม: ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา ภาสุรพันธ์. (2531). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เกสรินทร์ ผลกุศล. (2551). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานโรงเรียน ผดุงกิจวิทยา กรุงเทพมหานคร*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย. (2543). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน*. เลย: รุ่งแสงธุรกิจการพิมพ์.

- จันทร์สุทนต์ (2546). *ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทร์สุทนต์ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตตราภรณ์ เอี่ยมสกุล และคณะ. (2547). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา: กรณีศึกษา โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิราวุฒิ สีมารักษ์. (2553). *การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- จุฑามาศ อาลัยสุข. (2553). *การดำเนินงานการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- ชวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์. (2538). *ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาเฉพาะกรณีสาขาท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี*. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2540). *หลักการสอนทั่วไป*. กรุงเทพฯ: พิกษ์อักษร.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2551). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ทงศ์ศักดิ์ ปักโคทานัง. (2557). *การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, คณะวิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). *การบริหารบุคคล*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ธวัชชัย สีมานพ. (2558). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลพนานิคม อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- น้ำทิพย์ เชียงอิน. (2552). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วน
ประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง*. วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุษรา นงศ์สวัสดิ์. (2547). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา
ระดับ ก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง*. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เบญญา แสงมณี. (2542). *การจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา*. นนทบุรี.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประพล มีสติ. (2552). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาตั้ง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย*.
ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ประไพนิลน้อย. (2548). *ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษา
ในโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอบัวทอง จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ประเสริฐ วิเศษกิจ. (2545). *ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม)*. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปรียาภรณ์รัตดา. (2558). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี*.
วารสารออนไลน์ บัณฑิตศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
กรุงเทพมหานคร.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2542). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: สุภา.
- พิกุล อุบลทิพย์. (2547). *การความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา*. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ภูริชัช มีแก้ว. (2547). ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการให้บริการของสถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ศึกษากรณีเฉพาะภายในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เขาวพา เฉชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- ราตรี อิงมัน. (2556). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนพันธะวัฒนา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราสี ทองสวัสดิ์. (2542). เอกสารประกอบการอบรมครู โรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วัฒนา เพ็ชรวงษ์. (2542). พฤติกรรมและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการใช้บริการ “13”. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วารุณี ภาชนนท์. (2551). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วาสนา สีนสถิตโรจน์. (2546). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนวัดบ่อ (นันทวิทยา) อำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิกฐิวัรรธน วิยาภรณ์. (2550). ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริรัตน์ ลาลบ. (2556). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาไหล จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: ซีรฟิล์มและไซเทกซ์.
- ศุกฤกษ์ เนื่องจำนง. (2552). ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดตโปทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สน ศิระวงษ์. (2554). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชาย ชัยอุทธร. (2537). ความพึงพอใจในงานของพนักงานบริหารงานบุคคลในอุตสาหกรรม
อิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สหภัศ อักษรถึง. (2551). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนมิวสิกทาวน์ไทยแลนด์. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง
หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์
และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษา
ปีงบประมาณ 2547. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร
และการจัดการการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษา วิเคราะห์
สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนัมาตรฐาน
และประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). แนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
และสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สุกัญญา ธรรมประเสริฐ. (2545). ความพึงพอใจของผู้ปกครองโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน
ระดับประถมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนัน ชันทะสิทธิ. (2552). การศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- สุพจน์ ศรีนารายณ์. (2548). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.*
- สุพรรณิ วรรณเพ็ชร. (2551). *การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์. (2540). *ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีผลต่อโครงการส่งเสริมการปลูกมะเขือเทศแบบมีสัญญาผูกพันในจังหวัดลำปาง. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- สุรีย์วัลย์ ธาดาววิทย์. (2555). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุวรรณ สะແหลະ. (2547). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*
- เสกสรร ธรรมวงศ์. (2541). *ความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีต่อการให้บริการด้านการเรียนการสอนสายสามัญระดับประถมศึกษา: ศึกษากรณีโรงเรียนผู้ใหญ่สตรีบางเขน ทัณฑสถานหญิงกลาง. วิทยานิพนธ์พยาบาลมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาศังคม, คณะพัฒนาศังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- อดิศา เสนแก้ว. (2550). *ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- Alderfer, C. P. (1972). *Relatedness and growth*. New York: Free Press.
- Barnes, R.A. (1995). African American parents, Involvement in their children's schooling. *Dissertation Abstract International*, 55(10), 3152-A.
- Callard, L. J. (1979). *A study of the increasing parental expectation for student academic success. Dissertation Abstracts International*, 40(2), 563-A

- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: Macgraw-Hill.
- Henderson, A. T. & et al. (2007). *Beyond the bake sale the essential guide to family school partnerships*. Boston: The New Press.
- Joyce, H. L. (1992). Parental choice in public elementary school: Who Chooses and why (School Choice). *Dissertation Abstract International*, 49(3), 2310-A.
- Krejcie, R. V., (1970). Determing sample size for research activities. *Educational and Pyschological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Luthans, W. (1977). *How to teach reading*. Massachusette: Addison-Wesley.
- Maslow, A. (1970). *Motivation and personality*. New York: Harper and Row.
- McClelland, D. C. (1961). *The Achieving society*. New York: D. Van Nostrand.
- McGregor, D. M. (1960). *The human side of enterprise*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Morse, N. C. (1958). *Satisfaction in the white collar job*. Michigan: University of Michigan Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ6218.8/ ว.0684

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

14 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เค้าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตรดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ดังรายนามต่อไปนี้

นางจันทิมา มังคะลิ่ง รหัส 58320349

งานนิพนธ์เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี เป็น ประธานกรรมการควบคุม
งานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
ของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ6218.8/ว. 0685

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

23 กันยายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์
ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางจันทิมา มังคะลิ่ง รหัส58920349

งานนิพนธ์เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวีเป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ6218.8/ว. 0686

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

30 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์
ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางจันทิมา มังคะลิ่ง รหัส58920349

งานนิพนธ์เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี เป็น ประธานกรรมการควบคุม
งานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง ข้อมูลการตอบแบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองใน 6 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองมี 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การตอบแบบสอบถามของท่านในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านให้ตอบคำถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยองให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณ
มา ณ โอกาสนี้

จันทิมา มังคะลั้ง

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามสถานภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อาชีพ

 ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรมและอื่น ๆ

3. วุฒิการศึกษา

 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

4. อายุ

 น้อยกว่า 30 ปี 30 ปี ขึ้นไป

5. รายได้/ เดือน

 ต่ำกว่า 10,000 บาท/ เดือน 10,000 บาท/ เดือนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่คะแนนระดับความพึงพอใจของท่าน
ตามความเป็นจริง

ระดับคะแนนความพึงพอใจ

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1. ผู้บริหารกำหนดนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุน โดยเน้น การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน กำกับดูแลการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ					
2. มีการจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ โดยคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบของกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นอย่างโปร่งใส					
3. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการบริหารงาน ด้านต่าง ๆ ภายในองค์กรได้อย่างเหมาะสม					
ด้านบุคลากร					
4. ครูผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ทางการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย					
5. ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย					

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
6. ครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม ต่อจำนวนเด็ก					
7. ครูผู้ดูแลเด็กมีการพัฒนาตนเอง อบรม และ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา					
8. ครูผู้ดูแลเด็กมีความประพฤติและบุคลิกภาพที่ดี ไม่เสื่อมเสีย ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับเด็ก					
9. มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม การพัฒนาเปลี่ยนแปลง ของเด็กอย่างสม่ำเสมอ					
10. มีการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ เหลือใช้ และหาง่ายในท้องถิ่น					
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย					
11. สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาด เหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย					
12. รั้ว อาคาร ประตู หน้าต่าง มีความมั่นคง และแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี					
13. โรงอาหารสะอาด มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม อุปกรณ์เครื่องใช้เพียงพอ และเหมาะสมกับเด็ก					
14. ห้องเรียนจัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน มีแสงสว่างเพียงพอที่เหมาะสมกับ การจัดการเรียนรู้					
15. มีพื้นที่ใช้สอยในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของเด็ก โดยแยกเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม					

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
16. จัดให้มีห้องส้วมที่สะอาด เพียงพอและเหมาะสมกับ ตัวเด็ก					
17. มีการจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด สะดวก ปลอดภัย และเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก					
18. สิ่งแวดล้อมบริเวณภายในและภายนอกศูนย์พัฒนา เด็กเล็กไม่เป็นมลพิษก่อให้เกิดอันตรายกับเด็ก					
19. มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็ก โดยการให้ ความร่วมมือจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างสม่ำเสมอ					
20. มีการติดตั้งระบบ อุปกรณ์ความปลอดภัยภายใน และมีมาตรการเตรียมความพร้อมในสถานการณ์ ฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง					
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
21. มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับวัย และจัดการเรียนการสอน ตามแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยให้ สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรม					
22. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น และกิจกรรม ที่ส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ ที่เหมาะสมกับวัย					
23. มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสืบสานประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย					
24. มีการประเมินพัฒนาการเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริม ศักยภาพของเด็กให้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย สังคม อารมณ์-จิตใจ และสติปัญญา)					

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (ต่อ)					
25. มีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน (วัด, สวนยาง, ฟาร์มเห็ด ฯ)					
26. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถ ดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข					
27. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน					
28. มีจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย					
29. มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ทันสมัย และเหมาะสมต่อพัฒนาการของเด็ก					
30. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และวิธีการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน อย่างสม่ำเสมอ					
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน					
31. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในชุมชนท้องถิ่น ให้ทราบอย่างทั่วถึง					
32. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านต่าง ๆ					
33. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการเรียนรู้โดยนำวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับเด็กจาก ประสบการณ์ตรง					

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินตำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกลง จังหวัดระยอง	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
34. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครอง และชุมชน สนับสนุนข้อมูลข่าวสาร ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้อย่างต่อเนื่อง					
35. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับชุมชนท้องถิ่น จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ ความสามัคคี ด้านกีฬาตามประเพณีท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง					
36. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการด้านอาคารสถานที่ แก่ชุมชน ในวันสำคัญต่าง ๆ และการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ของชุมชน					
37. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ โดยให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
38. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมชี้แจง ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็น ในด้านต่าง ๆ และนำความคิดเห็นดังกล่าวมาพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์ต่อไป					
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย					
39. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการพัฒนาเด็ก โดยผ่านกิจกรรมกีฬาสีทัศนศึกษา ดูงาน ฯ					
40. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้าน พัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กด้วยกัน					

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

คำดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัดด้วยแบบสอบถาม (IOC)

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับเนื้อหา (IOC)
 ของความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 บ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งหลวงจังหวัดระยอง

ที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน	IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้
5.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11.	+1	+1	0	2	.67	ใช้ได้
12.	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้
13.	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้
14.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15.	0	+1	+1	2	.67	ใช้ได้
16.	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้
17.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
21.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
22.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
25.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน	IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
26.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
28.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
29.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
31.	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้
32.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
33.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
34.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
35.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
36.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
37.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
38.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
39.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
40.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางที่ 22 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 ของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง จังหวัดระยอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	.63	21	.79
2	.57	22	.75
3	.65	23	.60
4	.72	24	.66
5	.60	25	.77
6	.55	26	.46
7	.54	27	.57
8	.66	28	.53
9	.52	29	.88
10	.46	30	.44
11	.75	31	.91
12	.81	32	.87
13	.44	33	.77
14	.81	34	.91
15	.57	35	.57
16	.77	36	.46
17	.74	37	.57
18	.75	38	.75
19	.89	39	.57
20	.81	40	.55

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางจันทิมา ประกอบเกื้อ
วัน เดือน ปี เกิด	9 พฤศจิกายน พ.ศ.2525
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 88/ 3 หมู่ 3 ตำบลแก่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1/2 หมู่ 3 ตำบลแก่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง
ตำแหน่งงาน	ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสำราญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2558	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา